

Brașovii Lánok

Ára 5 lej

Szerda
1931 * szeptember 2

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

199. szám
XXXVII. évfolyam

Ára 5 lej

LÉLEKVESZTŐBEN

Írta: TANÓDY ENDRE

A multheti nyilatkozatok előírás szerint megtörténtek, a válság az elmúlt hétre el volt intézve.

— Niki, megvadásztál mára? — kérdegyik mágna a másikat a szindarabban és ugyanígy megkérdezhetné egyik miniszterelnökünk a másikat, hogy megnyilatkozott-e erre a hétre, amire az elmúlt héten is mindketten a jól teljesített kötelesség felemelő igenjével válaszolhatnak. A legutóbbi megnyilatkozások csak annyiban mutatnak szabálytalanságot, hogy a két miniszterelnök nem egymás ellen szólt meg, mint eddig szoktak, hanem egyértelműen, legföljebb a vérmérséklet és világnézet színei különböztetik meg ezuttal a két államférfiut.

A közös téma a gazdák eladósodása, az egybehangzó megoldás lírai felszólítás a hitelezőkhöz, hogy mérsékeljék magukat. Jorga miniszterelnök heves lendülettel azt ajánlja az adósoknak, hogy ne fizessenek és miután ő kiváló ismerője a közép-kori izlam gazdaságtörténelmének is, bizonyára onnan merítette ennek az elemés és egyszerű elméletnek az elemeit.

Argetoianu már sokkal higgadtabb és felfogásában is sokkal közelebb áll a mai nagybankokhoz, mint a tizenhatodik századbeli bagdadi pénzváltókhoz és adósaihoz. Ő mindenekelőtt kíméletesen tudatára adja az érdekelteknek, hogy a mezőgazdaság terheinek a rendezése egyelőre elmarad, mert a nemzetközi pénzpiac helyzete erre nem alkalmas és azután ugyanolyan tapintatos formában közli a hitelezőkkel, hogy a gazdákkal szemben fennálló követeléseket nem szabad száz százalékos készpénznek tekinteni. Vis maior, erőhatalom, hiába, így fordult, ezen nem lehet segíteni, de azért gondolkodik a dolgon és rövidesen jönni fog valamelyes megoldással.

Ennek a józan megállapításnak nincsen is más baja, mint az, hogy a kormány fejétől ered, aki összetéveszti magát a kétségbeesett és lázadó adóstömegekkel és a saját hangját is bevegyíti az örök siramba, amely most ezt az országot betölti. A hatalom letéteményesének nem lehet, nem szabad a katasztrófát egyszerűen megállapítani, mert ugyanabban a pillanatban, amelyben meglátta, már segíteni is kell. Akármilyen jelentéktelen, akármilyen kevés gyakorlati értékű segítség, de segít legyen. Jósándék, hűgő, kéz simogatása a lázas homlokra, milyen sok az, akkor is, mikor a gyógyítás lehetetlen és különösen akkor!

Argetoianu az elmúlt hetekben emberfeletti teljesítést a nagybankok, a hitelezők megmentésére. Csak a világot temertették nagyobb semmiből, mint amilyenből ő ezt a védőszerkezetet előállította. Az állam egész hitelével zsírálta a váltótárcát, zsírálta főként mindent, ami nem tárcaváltó. Valóságos hitelmauzóliummá alakította az államkincstárt, ahol elhelyezte az elmúlt évtized nagy gazdasági halottjait, a petroleumpapírt és az iparvállalatok hosszú — helyesebben örök lejáratu váltóit. Ő tehát tud, ha akar!

Azt mondhatják, hogy fordítva van; — akar, ha tud, ha lehet segíteni, de a birtokeladósodás menthetetlen, feltartóztatatlan és orvosolhatatlan. Az igazság az, hogy ez igaz, hogy alapjaiban a kelet-európai országok mezőgazdasága elbukott. De hát a hitelproblémák, a bankok ölegleg és alapjaikban rendeződtek-e mindazzal, ami történt és nem elegendő-e ma egy kitolás, egy átsegítés ezeken a szörnyű heteken vagy hónapokon, a krízis krízisében, amely után ha javulás nem is, de jöhet a hozzáalkalmazkodásnak, a módos vivendinek egy nyugodtabb korszaka?

Nincsen ebben lehetetlenség és maga a kormány is érezi, hogy nemcsak kell tenni valamit, de vannak ebben az irányban utak és lehetőségek, amit legjobban mutat az, hogy történtek is már kísérletek.

Azzal az elmésséggel, amelyet a román

törvényhozástól nem lehet elvitatni, a végrehajtási törvény rendelkezéseiben olyan módosítások történtek, amelyek lényegükben burkolt moratóriumot jelentenek. Másfél-két esztendőig az adós gazda könnyen megakadályozhatja, hogy kiárverezzék a birtokából. Nyílt moratórium fellármázta volna a külföldet és a bel-földi piacot, ezek az intézkedések csöndesen huzódnak meg egy szintelen törvény szakaszai között.

De a félmunka iránti különös előszere-tettel, amelyet szintén nem lehet elvitatni a román törvényhozástól, semmi sem történt két másik irányban: — hogy a termésre és a jószágokra a hitelező azonnal rá ne tehesse a kezét és hogy ne kezdhes-sen azonnal perelni és perköltségekben el ne vigye azt, ami még maradhatott volna. Mit ér az, hogy aratástól számított négy hónapon belül nem lehet a termést elárverezni, ha már aratás előtt le lehet foglalni a termést is, a jószágot is? Mit tehet akkor még a béklyóba vert gazda és miért küzdjön, amikor már térdre kényszerült? A perköltséggel kétszeresre dagadt adóssággal birkózzon, mikor az egyszerűen sem bír?

A bankok és különösen a vidéki bankok most megröhamoazzák a gazdákat. Pénzre van szükségük és perelnek, tömegesen és könyörtelenül, épen most, mi-

kor senki semmit sem tud eladni és mi-kor nyilvánvaló, hogy a pénzsziporításra megindult akció legelső hatásaira az áruknak csak emelkedniök lehet és ez ellen Argetoianu nem tud segítséget, nem talál erőt az állam egész hatalmában, ebben a hatalmas erőben, amely egyetlen tollvonással mindnyájunkat és mindenün-ket ugyanezen bankok háta mögé állított és kezeseivé léptetett elő.

A hitelező jogai, a törvény, a jogrend, a gazdasági szabadság! Milyen jog, mi-lyen rend és milyen szabadság? Az a jog, az a rend és az a szabadság, amely az állam egész hitelét egyszerű magán-tartozások lebonyolításának a szolgálatá-ba állítja?

Ha ezt tudta és akarta a kormány, akkor tudhat és akarhat ennél jóval keve-sebbet is. Komoly ember nem gondol ar-ra, hogy akkor, mikor a bankoknak az ő tartozásait fizetniök kell, mert nincsen moratórium, nem lehet őket generaliter eltiltani a követeléseik behajtásától. De igenis lehet felügyelet alá venni őket és megkövetelni, hogy a mezőgazdákknak ki-vételes szorongatott helyzetével számol-janak. Ha a bank a közcélú intézmények rangjára van emelve, mikor a megmenté-séről van szó, akkor tölje a közintézmé-nyek fölött gyakorolt felügyeletet is.

Ott vannak a nemzeti bank vidéki kép-

viselői, ott vannak az agrárkamarák. Miért ne lehetne azoknak a vezetőiből és egy melléjük rendelt mezőgazdából vidéi kenkint bizottságot alakítani, amely el-bírája, hogy adott esetben és adott idő-pontban szabad-e a gazdát perelni és foglalni? Miért ne lehetne eseti morató-riumokkal egy eladósodott gazdaságot bi-zonyos időre lélegzethez juttatni és külön intézkedésekkel megvédeni a gazdaságot a banktól és a bankot a magánhitelező-ke vagy álhitelezők elsőbbségétől?

Ee ha bankok az idők folyamán és a gazdasági fejlődés parancsszavára való-ban közhasznú és közcélú intézményekké váltak, miért nem fizetik az ügyvédek-et és miért ne volna joga annak a bizottsá-gnak elbírálni, hogy adott esetben nem a konokul perlekedő adós, hanem az őszinte és teljes fizetéseképtelenség okozta a költ-ségeket.

Mikor arról beszélnek és nem egészen oktanul, hogy a válságban az állam egész személyével és hatalmával álljon be a gazdasági életbe, mikor évszázados jog-elvek és gyakorlatok hetek alatt érvényü-ket és értelmüket veszítik, akkor csak szemforgatással és nem egészen tiszta szándékokkal lehet az ilyen szerény rész-megoldásokon elszörnyűködni és a jogi és gazdasági klasszicizmus koturnusaiban ágaskodni.

Egyazon lélekvesztőben hánykodik ma adós és hitelező a tomboló válság hullá-main. Az élethez való joga a hitelező nem dobhatja ki az adóst és nem taszít-hatja az örvénybe, mert ez a tenger olyan különös természetű és olyan keserű ten-ger, amelynek dühét a beléhányt áldoz-a-tok nem csillapítják, hanem felkorbá-csolják.

Zelea Codreanu kaparintotta meg Manoilescu egykori mandátumát

A Vasgárda lehengerelte az összes pártokat a piatra-neamti pótválasztási harcban

Bukarest, augusztus 31.

Szívós és adáz előharc után vasárnap zajlott le Piatra-Neamt-megyében a pótválasztási mérkőzés azért a képviselői mandátumért, amely a Nemzeti Bank kormányzójává kinevezett Manoilescu lemondásával megürült.

A rendkívül heves választási kampány már egy hónappal ezelőtt kezdetét vette.

Miután a kormány nem állított jelöltet, mint a legerősebb ellenfelek, a nemzeti parasztpárt, az ó-liberálisok és a Vasgárda maradtak a porondon.

Kivülük résztvettek még a pótválasztási harcban a georgisták, a Tepes-liga és a munkás- és parasztpártok (kommunisták).

A választási eredmény, amelyet éjféltájban jelentettek a belügyminisztérium-nak, megdöbbentő meglepetést hozott. A két verekedő nagy párt: a nemzeti-pa-rasztpárt és az ó-liberálisok között ugyanis egy harmadik, a Vasgárda örült, amely közel kétszáz diákkal szinte párat-lan féktelenségű propagandát fejtett ki a megyében. A mandátumot minden vá-rakozás ellenére Zelea Codreanu, a Vas-gárda vezére kapta meg.

A választás részletes eredménye a kö-vetkező:

Vasgárda (Zelea Codreanu) 11.176 sza-vazat.

O-liberálisok (L. Psepelinski) 7.214

Nemzeti-parasztpárt (Gh. Macarescu) 6.120 szavazat.

Georgisták (D. Dimitriu) 3448 szavazat. Kommunisták (I. Lascar) 255 szavazat. Tepes-liga (St. Persinaru) 65 szavazat.

A választás kimenetele a fővárosban óriási szenzációt keltett és izgatott kom-mentárokat ad alkalmat.

A kormánynak nem sürgős a Csiki Magánjavak ügyének elintézése

Semmitmondó hivatalos kommuniké eredményezte az augusztus 29-én tartott „egyezkedési” tárgyalás

Csikszereda, augusztus 31

A Népszövetség tavaszi ülészakának május 21-iki nyilvános ülésén a román kormány megbízottja a Csiki Magánja-vak ügyének tárgyalásakor azt a beje-lentést tette, hogy kéri az ügy tárgyalá-sának napirendről való levételét, mert kormánya a petíció aláíróival a legrövi-debb időn belül megegyezést kíván léte-síteni. Ezt a bejelentést annak idején a Csiki Magánjavak Genfbe kiküldött de-legátusai is meglelégedéssel vették tudomásul.

A kormány azonban ezt a Genfben ki-látásba helyezett „legrövidebb időt” úgy értelmezte, hogy a Csiki Magánjavak jogi képviselőit és aláíróit Bukarestbe, 1931 június 19-én, azaz kerek egy hónap a genfi ígéret után hívta meg. Ekkor megkezdett az azaz hogy futólagos is

merkedési délutánt rendezett. Ezután hosszú szünet következett. Augusztus 29-ére aztán újra meghívta a kormány a Csiki Magánjavak képviselőit a külügy-minisztériumban megtartandó tárgyalás-ra.

Az értekezleten a Csiki Magánjavak képviselőiben Pál Gábor dr., Györgypál Domokos dr. és László Dezső dr. jelen-tet meg. A tárgyalásokról, amelyeknek eredményét a Csiki Magánjavak egykori tulajdonosai lélekzetviasszafojtva várták, mindössze egy hivatalos kommuniké szá-molt be a nyilvánosság számára. És pe-dig a következőkben:

„A Csiki Magánjavak kérdésének ta-nulmányozására kiküldött román bi-zottság augusztus 29-iki ülésén a Né-pszövetséghez intézett panaszirat alá-íróinak képviselőivel közölt a román

kormány nyilatkozatát azokról az irányelvekről, amelyek a kormányt ve-zetni fogják ezen javak kezelése és jó-vedelmeinek hováfordítása tekinteté-ben. A bizottság arra kérte a kérelme-zők jogi képviselőit, hogy írásba fog-lalva közöljék a kormány nyilatkoza-tára vonatkozó észrevételeiket. A ké-relmezők a maguk részéről szóbelileg közölték azokat az alapelveket, ame-lyeket alkalmasnak találtak a kérdés megoldására. A bizottság a kérelmezők részéről előterjesztett pontokról jelen-tést fog tenni az illetékes hatóságoknak s egy utólagos ülésben közli majd a kormány választát.”

A legrövidebb időre ígért elintézésből tehát mindössze ez a száraz kommuniké született meg, holott a javaitól megfosztott csiki székelység joggal várt volna ennél kézzelfoghatóbb elintézés is.

Mi történt a döblingi tébolydában 1860 április 8-án?

ORGYILKOS VÉGZETT SZÉCHENYI ISTVÁNNAL

Fény derül a »legnagyobb magyar«
tragikus öngyilkosságának rejtélyére

Kolozsvár, augusztus 31.

Több, mint hetven éve már, hogy az egész magyar nemzetet megdöbbentette a Döblingből érkező szomorú hír: Széchenyi, a »legnagyobb magyar«, önkéntes véget ért életének. A hír hamarosan bejárta Európát és az tragikus öngyilkosságot mindenütt úgy könyvelték el, mint egy bomlott és önmagával meghasonlott lélek sajnálatos, de előrelátható tettét, amellyel az örültség ránehezdedő kínjaitól akart megszabadulni. 1860-ban még mindig sötét elnyomás uralkodott Magyarországon. A szabad gondolat béklyókban vergődött és a nemzet legjobbjai reményvesztett szemekkel néztek a ki-látástalan jövő elé. Kinek lett volna bátorsága ezekben a szomorú években, hogy a hivatalos híradás adataiban kételkedjék? Különben is az öngyilkosság valószínűnek látszott a laikusok előtt; minden lélektani érv mellett szólt. És ha sejtették is egyesek a megdöbbentő igazságot, tudhattak-e maguknak bizony-ságot szerezni akkor és ott, ahol minden lépésüket az osztrák titkosrendőrség őrizte ellen?

Azután ismét hosszú évek teltek el. A szemtanúk mind meghaltak s ha valaki-nek eszébe is juthatott volna Széchenyi halála különös körülményeivel foglalkozni, már csak indirekt forrásból tehetette azt. Az 1867-iki kiegyezés után végleg átment Széchenyi öngyilkossága a köztudatba. Azok, akik a nagy magyar életével foglalkoztak, minden kritika nélkül átvették elődeiktől az öngyilkosság közismert magyarázatát és csak hetven év múlva akadt kutató, aki félredobva magát a közhellyel vált elméleteket Széchenyi halálával foglalkozva, mindent újra vizsgálát tárgyává tett.

Kacziány Gábor kis könyve két részre oszlik. Egyik részben az öngyilkossági elmélet keletkezését írja le

a másikban felsorakoztatja azokat a lélektani és történeti tényeket, amik szinte kézzelfoghatóan valószínűvé teszik, hogy a legnagyobb magyart, a Habsburg-ház titkos ágensei tették el láb alól.

Lássuk az érveket!

A GYANUS ÖNGYILKOSSÁGOK SOROZATA.

A szolferinói vereség után vagyunk. Pár héttel Széchenyi halála előtt követett el öngyilkosságot Éynatten tábornok, akit sikkasztással vádolva vetettek börtönbe. Az öngyilkosság, mint utóbb kiderült, gyilkosság volt. A fejét vesztett rezsimnek már csak ilyen kétségbeesett eszközei voltak azokkal szemben, akiknek elhallgatása »államérdek« volt. Egy hónappal rá, április 22-én Bruck pénzügyminiszter szintén öngyilkos lett, »a büntetéstől való félelmében«, mint ahogy azt annak idején a közvéleménynek beadták. Széchenyi halála e két haláleset közé esik. Érthető tehát, hogy sokan gondoltak az ő esetében is gyilkosságra. A bécsi rendőrség szubvencionált embereinek azonban sikerült teljes mértékben megőrizni a látszatot. Falk Miksa író, aki szintén a rendőrség hatalmában állott és Kecske-méthy Aurél, az ismert bércen író is így nyilatkoztak. Mindketten azt próbálják bizonyítani, hogy Széchenyi attól való félelmében lett öngyilkos, hogy elhurcolják a tébolydából, börtönbe vetik, ott kínozzák s hogy ezt elkerülje, emelt kezét magára és vetett véget életének.

Kacziány részletesen tárgyalja Széchenyi halálának előzményeit. Beszél Reichberg osztrák miniszter látogatásáról, aki miután nem sikerült Széchenyit rávennie honfitársai megpuhítására, így nyilatkozott róla: »gróf Széchenyi csakugyan a bolondokházába való.« Hübner rendőrniszter után Thierry jött, akinek első tettei közé tartozott az a házkutatás, amelyet 1860 március 3-án 24 rendő-

biztossal hajtott végre Széchenyi lakásán. Az eredmény negatív volt. Nemsokára ezután jelentette ki Thierry és üzent meg Széchenyinek, hogy

»a tébolyda megszünt Excellenciádra nézve menhely lenni.«
A nagy magyar utolsó napjait tárgyalva, Kacziány azt próbálja igazolni, hogy Széchenyi mindvégig józan volt, egyetlen tette, szava, sőt írása sem mutat arra, hogy az öngyilkosság gondolatával foglalkozott volna. Erőül hozza fel a »legnagyobb magyar« vallásosságát és

A vizsgálóbíró jelentése szerint: »a gróf teste egy zsölyeszékben ülő helyzetben találtatott, mindkét karja combjaira leeresztve: a balcomból feküdt a kilótt pisztoly. A fej baloldala teljesen szét volt zuzva, a koponyacsont négy-öt lépésnyire feküdt a földön, a pelő a falakon és a szoba tetején szétfeccskendezve. Lőanyagul kőcsojtás, az agyvelőben má-dársőrért találtatott.«

Hogyan lehetséges tehát, hogy

Széchenyi, aki nem volt balkezű, öngyilkosságára ép azt a kezét használta volna fel és vajjon eshetne-e a kéz és a pisztoly pontosan a baltérde és nem melléje a földre?

A helyzet tehát, amiben a vizsgálóbíró a halottat találta, preparált volt. A szolgál vallomása is gyanús. Egyedül neki voltak kulcsai a gróf lakásához és így vilószínű, hogy ő engedte be a gyilkost. Vallomása azonban mit sem számított már, mert

pár nap múlva rejtélyes körülmények között ő is meghalt.

Az első titkigens ember kivüle, aki a holttestet látta, dr. Goldberg, a kezelő segédorvos volt,

ő is nemsokára öngyilkos lett.

Utána pár héttel sirba szállt Grosz,

az öreg komornyik is, a szörnyű éjszaka harmadik tanuja.

De mi lett a sorsa Kissnek, a gróf hű és becsületes titkárnak? Mikor megtudta a leújtó hirt, bezárkózott szobájába. Gróf Széchenyi Béla megérkezvén Nagycenk-ről, elindult Kiss keresésére, aki előző este együtt volt Széchenyivel. Kopog Kiss aj-

A legnagyobb magyar »bűne« : a Habsburg-ház vakmerő támadása

A fenti érveken kívül Kacziány Széchenyi halála előtti műveiből idéz, amelyekben ő kiméletlenül leleplezi nemcsak az egész Bach-rendszert, de magát az uralkodóházat is. Idézetei, melyekben Széchenyi az uralkodóház tagjait és első-sorban Albrecht főherceget gunyolja ki, oly élesek és kegyetlen szatírájuk, hogy méltán felkelthették a vérszomjas és tehetségtelen főur haragját. De vannak cé-lások Ferenc József ellen is, sőt egy helyt azzal fenyegeti Bachot, akihez e könyv intézve volt, hogy gróf Batthyányi Lajos meggyilkolásának körülményeit is le fogja leplezni. A »Disharmonie und Blendheit« című kis művében, melyet a házkutatás után szintén elvittek és be-mutattak a császárnak, ez áll: »Sátáni gőg vakítja el a császárt, ki egyedül van megelégedve a birodalomban, míg mindenki nyugtalan«, majd a Habsburg-ház-ról szólva, mondja, hogy az »ily fajt«, mely a tengeri nyulhoz hasonlóan befész-kezte egy helyre magát, semmi, »még csak méreg sem piszkálhatja lyukaikból töb-bé ki«.

Megint egy másik helyt azt írja Ferenc Józsefről: »Felségednek hű népei — csupa hűségéből és szeretetből többféle tarkák-barkák közt azt is rebesgetik, mintha Felséged nem is volna anyjának való-ságos fia, de csak valami alácsuszta-tott készítmény.«

Az idézéseket lehetne még folytatni, de fölösleges. Feltehetjük azonban ezek után a kérdést, hogy kinek állt érdeké-ben Széchenyi halála? Bizonyára nem Görögnek, vagy annak a felbérrelt gyil-kosnak, aki a legnemesebben dobogó szí-vek egyikét pénzért vagy parancsból ki-oltotta, hanem magának az uralkodóház-

Kacziány Géza megrázó történelmi le-leplezése foglalkoztatja a közvéleményt

családja végtelen szeretetét is, ami mind visszatartotta volna végzetes elhatározá-sától. És ha már öngyilkos lett, miért nem hagyott bucsulevelet hátra nejének, akit oly annyira szeretett? Utolsó levele, mely a nagycenki templom építése ügyé-ben íródott, szintén nem szól az öngyil-kosság mellett. Egyébként e levél befe-jezetlensége is mutatja, hogy Széchenyi erőszakos halállal halt meg. Ezek Kacziá-nyi indirekt érvei a gyilkosság mellett. Hadd lássuk most a kézzelfoghatóbb bi-zonyítékokat!

Közvetlen bizonyítékok

taján, mire az kikiált eltorzult hangon, hogy

nem engedi magát meggyilkoltatni, mint ahogy urával tették.

Midőn behatoltak hozzá, csak nagynehe-zen sikerült megfékezni a hirtelen meg-őrült titkár, aki aztán nemsokára szin-tén meghalt a tébolydában.

Hátramaradt Görög, az intézet igaz-gatója, akinek bizonyára tudnia kellett, hogy intézetében mi történik. Görög, mint utólag kiderült, szintén besugója volt a bécsi rendőrségnek. És mégis már hónapokkal Széchenyi halála előtt sür-gette a beteg elszállíttatását, mert bizo-nyára tudta, vagy sejtette az ellene ké-szülő merényletet. És mint a többi tanu

meghal ő is éppolyan ismeretlen körülmények között, mint Goldberg.

Széchenyi meggyilkolását megelőzőleg még egyszer követtek el ellene nem sok-kal azelőtt mérgezési kísérletet. Báro Jó-sika Samu erdélyi kancellár ebédeit nála, amikor a Görög-konyhárol szarvasgom-bát találtak fel. Széchenyi hozzá sem nyúlt az ételhez. Jósika azonban annál jobb étvágyal evett belőle. Hazaérve, rosszul lett és néhány nap múlva meg-halt. Kacziány szerint ez lehetett az első gyilkossági kísérlet, amely után már csak a biztosabb fegyverrel próbálkoztak.

Pár hónap alatt minden tanu meghalt, akik valaha is vallhattak volna. Kell-e biztosabb bizonyíték, mint a halottak hosszú sora, akik szépen a tulvilágra menekültek, csak hogy büntetlenül fátylt lehessen borítani erre a szörnyű gáztettre, amelyet bizonyára az osztrák uralkodó-ház tudtával hajtott végre a bécsi titkos-rendőrség.

nak és az abszolutisztikus rendszernek, mely megingott hatalmát ilyen eszközök-kel próbálta megerősíteni:

Ime röviden ez Kacziány könyvének lényege. Megcáfollhatatlan érveket nem hoz fel, de lehet-e abszolut bizonyítékok-ra számítani 70 év múlva egy gyilkosság-nál, melyet nem is egy magánszemély, hanem maga a rendőrniszterium hajtott végre? — Nem-e állt eléggé módjában Thierrynek és társainak minden bizonyí-tékot idejében megsemmisíteni? De ha el is tüntek a kézzel fogható bizonyítékok, megmaradt egy sereg indirekt érv amellett, hogy Széchenyit aljas kezek fosztot-ták meg életétől.

★

A könyvet a magyarországi Habsburg-ellenes liga adta ki azzal a szándékkal, hogy a nemzet lelkébe vesse egy olyan tett emlékét, amelyet a mostani restaurá-ció-legitimista történetírás szeret egészen elfelejteni!

Dr. JANCsó ELEMÉR.

Politikai fordulatot várnak Jugoszláviában

Belgrád, augusztus 31.

Veldeben, ahol Sándor király nyaral, tegnap koronatanácsot tartottak, amelyen állítólag elhatározták a diktatura megszüntetését és a normális politikai élet-hez való visszatérést. A kormány bukását és a választások kiírását már a legköze-lebbi napokban várják.

Háromszázhatvanan haltak meg kolerában egy török városban

Szambul, augusztus 31.

Az ázsiai Törökországban lévő Bassora városkában irtózatos kolerajárvány pusztít, amelynek már eddig is háromszázhatvan hal-lottja van. Ezenkívül közel hétszáz beteg fekszik a szörnyű kórban. Bassora a perzsa öböltől néhány száz kilométernyire terül el, rendkívül egészségtelen vidéken. Lakosainak száma huszezer.

Franciaország térdre kényszeríti Ausztriát?

Páris, augusztus hó 31.

Politikai és diplomáciai körökben mind többet beszélnek arról, hogy Ausztia végleg lemondott a Németországgal való vámuioni megvalósításának tervéről. Természetesen elsősorban a francia lapok hangoztatják ezt, melyek azt írják, hogy Ausztia eltemetheti az Anschluss-tervet, mert pénzre van szüksége és pénz csak a franciáktól kaphat. Az Anschluss hívei — jóslatják a francia lapok — így első-sorban Schober, hamarosan lemond-na, mert politikájuk katasztrófába viszi Ausztriát.

Miért veszítjük el a jövő háboruját?

X. városka lakosai 1951 nyarán légítá-mást vártak. Öles falragaszok hinták fel a kispáros férfait, hogy védjék meg asszo-nyaikat és gyermekeiket, a gyilkos gázbo-bákat szóró repülőgépek ellen.

A férfiak öt percel a plakátok kiragasztá-sa után már a városház udvarán gyüle-keztek. Mikor a hirtelen a hívtak polgár-mester áthaladt az udvaron, egyikük kilé-pett a sorból és feltartóztatta:

Pardon egy szóra — szóló dühösen, — önök határozottan tévednek. Apáink ott harcoltak harminc évvel ezelőtt a világhá-borban, mi már pihenni akarunk. Védjük meg a nők a városi, rajtuk úgy sem volt emberemlékezet óta a sor!

A polgármester hűmörögött egy kicsit, de aztán eszébejuttott házassága s kész volt el-vileg hozzájárulni ahhoz, hogy a nők kerül-jenek a porondra. Az előbbiekhöz hasonló falragaszokkal árasztotta el a város híre-dős szilopait, de felhívását a nőkhoz intézte.

A városka hűlgyközönsége körében élénk izgalmat idéztek elő a ríkió plakátok és sok megbeszélésre szolgáltattak okot. Csop-porok alakultak a forgalmasabb sarkokon. Mindenütt egy volt a téma.

Pá drágám, hogy varratod az uniformi-sodat?

Egészen egyszerűen, angyalom! A blúz három hóllal elől... nagyon fess lesz, ami a szoknyát illeti, talán gloknisan csináltatom. És te szíved?

En megcsúghatok neked valamit, de ne-hogy utánozni merészed. Brüsszelt csptk-ból lesz a gázmaszkom s piros selyemszalla-gokkal erősítem majd a hajamhoz.

Óriási! Hallottad, hogy a Grinné Páris-ból hozatja az egyenruháját? Poiret tervezte neki...

Ne mondd! Na de remélem azért mi sem szorulunk háttérbe. Láttam ugyanis egy dí-vatlapot...

Bumm... közben lehullott az első gázbo-ba. Már nincs szó semmiről. Kékült arcu hullák fekszenek az uccákon s a tereken. Az egyik hullá, aki életében szökefűrtü észton-tó teremtes lehetett, divatlapot szorongat görcsösen megmerevedett ujjai között.

NEMES FERENC.

Ne borotvapengét

kérjen hanem

követelje a

Lezérképviselő: C. Duisberg
București I. Str. Carol Nr. 3

Megnyitották a kényszeregyezségiel- járást a Bercovici-bankkal szemben

Szeptember 30-ig lehet bejelenteni a követeléseket

Bukarest, augusztus hó 31

Az illovi törvényszék, többszöri elha-
sztatás után, ma tárgyalta a Bercovitz-
bankház kényszeregyezségi kérését, a
melyet elfogadott és amely ügyben ezév
szeptember 3-ig tüzte ki a követelések be-
jelentésének határidejét. Együttal ideig-

lenes bizottságot választottak a hittele-
zőkből és ennek tagjai, Gerota professzor-
on kívül, a Steaua Romana és a Banca
Nationala megbízottai lettek. A törvény-
szék ezután a Cantacuzino-testvérek
csődkeresével foglalkozott, amelyre vo-
natkozólag a döntést a kényszeregyez-
ség eldöntéig elhalasztotta.

Politikai merénylet Lengyelországban

Meggyilkolták Pilsudszky bizalmasát

Két diáksapkás fiatalember volt a me-
rénylő, akik a lövések után még tört
is dőltek Halowka képviselő szívébe

Varsó, augusztus 31.
Kegyetlen politikai gyilkosság áldozata
lett Halowka lengyel kormányparti kép-
viselő, Pilsudszky miniszterelnök legmeg-
hittebb bizalmasa. A képviselő néhány
óra Truskawiec keletgalíciai fürdő-
helyen nyaral. Szombaton este korán ha-
zatért szállodájába, lefeküdt és — rendes
szokásához hiven — olvasni kezdett az
ágyban. Alig telhetett így el néhány perc,
amikor

hirtelen két diáksapkás, felhajtott gal-
lért viselő fiatalember hatolt be a szo-
bába és három jól irányzott lövéssel
agyonlőtte az ágyban fekvő képviselőt.
A gyilkosok, hogy biztosak legyenek dol-
gukban, ezután még a halotthoz léptek és

tört dőltek a szívébe, majd elmenekültek.
A gyilkosságot nemsokára felfedezték.
A hatóságok átkutatták a szobát, de min-
dent a helyén találtak, semmi nem tünt
el, így kétségtelen, hogy
Halowka képviselő politikai bosszu ál-
dozata lett.
Az a gyanu merült fel, hogy egy ukrán
titkos társaság vagy a szociálista párt
végzett vele. Halowka ugyanis régebben
a szociálista pártnak volt a tagja, ahon-
nan azonban 1926-ban kivált és Pilsudsz-
ky fasiszta diktatúrájához szegődött. Et-
től kezdve a szociálisták között renegát-
nak számított, akit rendkívül módon gyű-
löltek, mert — belső ügyeik ismeretével
— szokatlanul éles módon harcolt a szo-
ciálisták ellen.

A mangáliai eset fináléja

A parasztlelegáció elnöke után a konstancai prefektus is cáfolja Jorga nyilatkozatát

Bukarest, augusztus 31.

Megirtuk, hogy Jorga miniszterelnök
mangáliai beszédével kapcsolatban Butu,
a delegáció elnöke nyilatkozatot tett köz-
zé a lapokban, rámutatva arra, hogy a
miniszterelnök nyilatkozatai rosszindu-
latu beállításban és elferdítve láttak nap-
világot.

A parasztlelegáció elnökének nyilat-
kozata után most Konstanca prefektus is
nyilatkozik. A prefektus levelet intézett
a feltűnést keltő nyilatkozatot elsőnek ki-
robbantó „Dobrogea Juna” című lap fő-
szerkesztőjéhez, amelyben rámutat arra,
hogy a miniszterelnöknek tulajdonított
nyilatkozatok nem fedik a valódi tényál-
lást. Hivatkozik arra, hogy

Jorga, mielőtt még miniszterel-
nök lett volna, úgy írásban, mint szó-
ban állandóan azt hangoztatta, hogy az
adós becsületesen fizesse meg tartozá-
sát

és erélyesen kikelt a Kamatellenes Liga
örve alatt kifejtett anarchisztikus moz-
galom ellen. Ilyen körülmények között
— írja a prefektus — el sem képzelhető
hogy mint miniszterelnök, megváltozott
volna a véleménye.

A prefektus ezután reflektál arra a
kitétele, amely szerint Jorga azt mon-
dotta volna, hogy a Nemzeti Bank nem
adhat segítséget a mezőgazdaságnak, te-
kintve, hogy Auboin, a technikai szakér-
tő argus szemekkel őrködik és ha tulmen-
nek a mértéken, Párisba szalad, ahol be-
jelenti, hogy a román állam csődbe ke-
rült. Amennyiben bárki is túlhaladta
volna a stabilizációs szerződésben megál-
lapított határt a kölcsönfolyósítások-
ban, úgy érthető lett volna egy ilyen nyi-
latkozata — mondja a prefektus. — De a
megengedett határt azonban a Nemzeti
Bank egyelőre nem haladta túl és így
semmi értelme sem lett volna olyan dol-
gokról nyilatkozni, amelyek még nem
következtek be. A prefektus azonban be-
ismeri, hogy Jorga a következőket mon-
dotta

— Az állam jelenleg nincs abban az
anyagilag helyzetben, hogy a mezőgazdasá-
gon pénzübelileg segítsen, tekintve, hogy
egy ilyen nagyarányú segély meghalad-
ná a lehetőség határvonalát, amelyet Ro-

mánának szigorúan be kell tartania,
mert külföldön kötelezettségei vannak, a
melyekre Auboin technikai szakértő vi-
gyáz.

Pénzügyi rendszertelenségek esetén pe-
dig Auboin-nek nem volna miért to-
vábbra is az országban maradni, ha-
nem elmenne Párisba, hogy jelentse az
államháztartás csődjét.

A prefektus kijelenti, hogy ezt a nyi-
latkozatot csak azért közölték elferdítve,
mert remélték, hogy ezáltal el tudják
majd mérgesíteni a viszonyt Jorga mi-
niszterelnök és Argetoianu pénzügy-
miniszter között. Levelének végén azt is cá-
folja, mintha Jorga a sajtó megfojtását
helyezte volna kilátásba. Ennél a pont-
nál hivatkozik Jorga multjára, amelyben
mindenkor a legragaszkodóbban védel-
mezte a sajtószabadságot.

Nagy vonásokban tehát így néz ki a
konstancai prefektus cáfolata. Ezzel az-
tán a mangáliai kijelentések tengerkigyó-
jának kihúzták a méregfogát és remél-
jük, hogy az ország presztízisének oly só-
kat ártó vita, ezzel végleg befejezést
nyert.

Jorga hivatalos lapja: Szó sincs az iskola- kezdés elhalasztásáról

Bukarest, augusztus hó 31.

A bukaresti sajtó híradásai alapján
az erdélyi lapok is már megemlékeztek
arról, hogy Jorga közoktatásügyi minis-
ter állítólag megváltoztatta annak a ren-
deletnek intézkedéseit, amely az új tanév
elején az iskolák megnyitására intézke-
dik. Még a ma reggel megjelenő fővárosi
lapok, többek között a Curentul is arról
számolt be, hogy a közoktatásügyi mi-
niszterium új rendeletet ad ki és a tanév
megnyitását szeptember 15-re tolja ki. —
Ezzel a hírekkel szemben Jorga lapja,
a Neamul Romanesc mai száma a leg-
határozottabban szögezi le, hogy a közokta-
tásügyi miniszterium a már kiadott ren-
deletet nem változtatja meg és a tanév
megnyitása szeptember elsején okvetle-
nül bekövetkezik a különböző tanintéze-
teknél.

Benyújtották a magyarság panaszait a kisebbségi kongresszuson

Genf, augusztus 31

Az itt folyó 7-ik kisebbségi kongresszuson ma Szüllő Géza dr. előterjesztette az
utódállamokban élő magyar kisebbségek sérelmeit. Szüllő nagy beszédet tartott,
amelyben utalt arra, hogy a világháborút is a nemzetiségek elégedetlensége idéz-
te elő és óva intette a győzteseket, hogy hasonló hibák tetézésével új háború
lángját gyujtsák fel.

Figyelem!

Az
ASPIRIN
a 20 tablettát
tartalmazó
eredeti
csomagoláson
kívül kapható
kis
csomagolásban
is,
2 tablettával
Lei 6

Napsütötte, egészséges bőrt,

fiatalos, inakkegészséges külsőt biztosít Önnek

NIVEA - CRÈME - OLAJ

Mindkettő, mint egyedül a maga nemében, tartalmazza a bőrrokon, bőrápoló eucerint, mindkettő csökkenti a fájdalmas lesülés veszélyét és mindkettő megadja a bőrnek - még borsos időben is - a kívánt szép barna színt. A Nivea-Crème ezenkívül forró napokon kellemesen hűsít; Nivea-olaj viszont megvédi testét barátságtalan időben a túlerős lehűléstől, amely könnyen náthát idézhet elő, úgy hogy barátságtalan hűvös nyári napokon is fényben, levegőben és vízben fűrészhetheti testét.

Nivea-Crème: Lei 16.00—72.00 / Nivea-Olaj: Lei 55.00, 85.00
Beiersdorf & Co. S. A. R., Braşov, Strada Juliu Maniu 39.

A berlini rádió- és gramofonkiállításon

A kivételes szerencsájú rádió-ipar
Még mindig terjed a rádió

Az Ultraleadő a jövő. Jön
a házi hangosfilm-mozgó

Berlin, augusztus 31.

Tobzódó gazdasági krízis kellős közepén, telek után, melyekben a teljes gazdasági összeomlástól reszketett az ország, egy győztesen megrendezett, impozáns kiállítás: a fenyegetett német ipar egy elsőosztályú bizonyítványa. Hogy lehetséges ez? Egy meglepő tény következtében: a legnagyobb krízis dacára, amikor a termelés általános görbéje katasztrofálisan zuhant, a német rádió-ipar több árut helyezett el, mint valaha; görbéje ellentétben az általános gazdasági görbével, felfelé ível.

Dacára annak, hogy a rádió nem kenyér, nem elsőrendű életszükségleti cikk, 1930-ban a német rádió-ipar termelése mennyiségileg és pénzértékben harminc százalékkal emelkedett az előző évről képest. Ez azt mutatja, hogy a rádió még mindig terjedőben van mint olcsó szórakozás a színház, mozi, stb. rovására fejlődik. Tényleg a rádió hallgatók száma az egész világon erősen emelkedik: 1930-ban 32 és fél milliót tett ki a számuk, ami a föld 1,9 milliárdnyi népességénél azt jelenti, hogy minden 1000 lakóra 17 rádió esik és minden 1000 háztartásból 68-nak van már rádiója. Leginkább elterjedt a rádió az Egyesült Államokban, ahol minden ezer lakóra 88 rádió esik, Dánia, ahol a háztartások fele el van látva rádióval. Németország a hetedik helyen van, 3,2 millió rádióelőfizetővel, minden negyedik családnak van átlag rádiója.

Ilyen körülmények között érthető, hogy minden gazdasági krízis dacára a rádió-ipar fejlődést mutat s egy impozáns kiállítást produkálhat. Különösen a felvevő készülékek tökéletesítése mutat nagy haladást. A leadóállomások évről-évre erősebbek s megkövetelik, hogy a felvevő készülékek érzékenyebbek legyenek a különböző hullámhosszak iránt, jobban el tudják választani ezeket. Mithogy pedig a jövő fejlődése az u. n. ultrarövid hullámoké, a felvevőket ilyen irányban kell kifejleszteni. Mert a rövid hullámhosszu leadóállomások lehetségessé fogják tenni, hogy a leadók több párhuzamos programot adjanak anélkül, hogy zavarnák egymást. Ami azt jelenti, hogy a rádió az eddiginél sokkal jobban alkalmazkodhat a közönség különböző rétegeihez, más programot adhat a falusi embernek, s más a városi proletár közönségnek. Ez igen sok elkeseredett vitának vetne véget a rádió pártatlansága körül. S más nagy előnyökkel is járna, pl. az aktuális riportázt az aktualitás legmagasabb fokára emelheti, mert a rövid hullámú leadó mellett nem szükséges, hogy a riporter egy bizonyos mikrofonba beszéljen, hanem felhasználhatja leadásra akármelyik telefonautomatát s azonnal a telefonhelyről adhatja le jelentését.

Eppen ezért Németországban nagy súlyt fektetnek a rövid hullámú felvevő készülékek konstruálására, mert szeretnék mielőbb bevezetni az Ultraleadót. S pedig nem csak egyet, hanem külön egyet a Reichstag üléseire, egyet érdekes perek leadására, egy harmadikat kizárólag művészi leadásra.

TÁVIRAT.

ÉDES APÁMNAK

BRASSÓ—BUKAREST

Beiratás, tanszerek és iskolakönyv költségeimet százszeresen visszkapod, ha egy Kolozsvári Mentő-sorsjegyet veszel, mert a szeptember hatodik huzáson már 100.000 leit nyerhetsz stop okvetlen vegyél sorsjegyet szerető

fiadnak

Másik reménye a német rádióknak a legközelebbi évekre a házi hangosfilm-mozgó s olyan apparátus, mely egyszerre rádió, távolbalító, gramofon és hangosfilm-készülék. A hangosfilm egyáltalában nagyon hozzájárult a rádió és a gramofon megkedveltetéséhez s ma már közvetlenül tudják a hangosfilmet rádió leadni s nem kell a gramofon

A csíkszeredai r. kath. elemi iskola haladéktalanul kapta meg a működési engedélyt

A közoktatásügyi minisztérium tiltakozik a sovinizmus vádja ellen

Bukarest, augusztus 31.

Az ottani római katolikus egyházközség kérelmére a közoktatásügyi minisztérium megadta az önálló működési engedélyt a csíkszeredai felekezeti elemi iskolának, amely eddig az onnan áthelyezeti tanítóképző keretében állott fenn.

Ezzel kapcsolatban a minisztérium közleményt küldött a sajtónak s abban visszautasítja azt a vádat, mintha a szóbanforgó iskola működési engedélyének a megadását szándékosan és rosszakaratúan halogatták volna. A kommuniké kimutatja és leszögezi, hogy Caliani Ágoston, a felekezeti oktatás vezérigazgatója, rögtön a vonatkozó kérvény beérkezése után

Hogyan respektálják a magánoktatásról szóló törvényt?

Egy állami iskolai igazgató, aki az iskolaszéki elnököt és a református lelkészt kiutasítja, a szülőket a csendőrségre viteti és a „dovádakat” összetépi

Brassó, augusztus 31.

Jorga miniszterelnöknek és közoktatásügyi miniszternek, valamint Caliani vezérfelügyelő urnak, akik annyiszor nyilatkoztatták ki készségüket és lojalitásukat a kisebbségi jogok respektálására, figyelmébe ajánljuk azt a minden joggal, törvényességgel és polgári szabadsággal ellenkező magatartást, melyet a balavásári (Balauzeri) állami elemi iskola igazgatója az ottani kisebbségi iskolával és az érdekelt szülőkkel szemben tanúsít.

Az állami iskola igazgatója előre kijelentette, hogy ama köteles nyilatkozatot, hogy az iskolás gyermekeket a református elemi iskolába akarják beírni, csak a szülőktől fogadja, s mikor ezek testületileg mentek nyilatkozattételre,

különböző kifogásokkal élt, dovádakat tépett össze, s az iskolaszéki elnököt és a gyámi minőségben megjelent református lelkészt kiutasította a tereméből.

A balavásári egy tanerővel működő román tannyelvű állami iskola mellett ez évben magyar szekciót létesítettek, jóllehet a 96 százalékban református magyar községben két tanerővel rendelkező református felekezeti iskola van. És ezt ugyanakkor, mikor takarékosági szempontból egész sereg iskolát szüntettek meg. S ugyanakkor, mikor az okleveles tanítók ezrei vannak állás nélkül, a magyar szekciós tanítói állására a pályázó okleveles tanítók mellőzésével a tanítóképző VI. osztályát s az ismétlés alkalmával

lemez közvetítéséhez folyamodni. A Tobis-Klangfilm bemutatja a kiállításon egy teljesen felszerelt s működő hangosfilm-telepét, ahol látni lehet a film fevételét, a további kidolgozását, a negatív előállítását a másolatok készítését, a vágást stb. S ugyanott lehet látni egy hangosfilm riportert-autót, mellyel a Wochenschaukat veszik fel.

A Phonoschau, vagyis a gramofon-kiállítás is igen sok érdekeset mutat. Amíg az ember így együtt nem látja, nem is gondolja, hogy a gramofon mi mindent tud ma már, alig van az életnek hanggal kísért területe, mely lemezeire fel ne volna véve s a jelen és utókör használatára megörökítve. Mindezekelőtt alig van nevezetesebb zenedarab, mely lemezen meg ne volna, alig van ma már zenei klasszikus, melyet otthon ne lehetne meghallgatni: egyházi zene, karének, a reneszánsztól máig, az összes klasszikusok, eredeti hangszereiken s modern átírásban, a teljes modern zene s emellett a könnyű zene óriási repertoíra, a kabarédaloktól a négersonkókig és az egy szezon élő schlágerekig. S a gramofon megteremtett egy jóformán új műfajt a „rövid operában” és „rövid drámában”, mely teljesen a fül igényeire van beállítva s ki van belőle véve minden, ami mai igényeinknek felesleges. Igen sok régi opera sokat nyert az ilyen átdolgozással gramofon számára. S a teljes gramofon-nyelvkurzusok mellett, melyek manapság a legjobb élő nyelvtanok, egy egész csomó tankönyv lelt meg gramofonlemez alakjában. Pl. Fritz Jöde: „Das singende Buch” vagy Curt Sachs: „1000 Jahre Musik auf der Schallplatte”, vagy Hornbostel: „Musik des Orientes”, stb.

a szülők tiltakozása ellenére az állami iskolába írja be.

A közoktatásügyi miniszter nr és Caliani vezérfelügyelő ur figyelme terjedjen ki arra is, hogy miért nem indult meg a vizsgálat a balavásári állami elemi iskola igazgatója ellen, jóllehet ellene 082542—1931 szám alatt feljelentést adtak be?

Pestis dühöng Barcelonában

Barcellóna, augusztus 31.

A városban néhány nap óta pestisjárvány dühöng, amely rohamosan terjed. Eddig százötvenen betegedtek meg, akik közül negyvenen meghaltak. Egész Spanyolországban óriási a pánik. A szörnyű kórt valószínűleg matrózok hurcolták be.

Már a közbirtokosságoknál is megtiltották a magyar nyelv használatát

Szigoru büntetéssel fenyegetik a rendelet ellen vétőket

Csikszereda, augusztus 31.

A napokban valamennyi csikmegyei közbirtokosság kapott rendeletet az illetékes erdőgondnokságoktól, mely szerint a közbirtokosságok ügyvitelüket ezentúl kizárólag román nyelven tartoznak intézni s amennyiben e rendelkezés ellen vétésének, szigorú büntetésben fognak részesülni.

Ez a tilalom azt jelenti, hogy a csiki közbirtokosságok még a saját vagyonuk ügyvitelét sem kezelhetik az anyanyelvükön, holott a békeszerződésekkel kapcsolatos párizsi egyezmény a meghatározottabban biztosítja az anyanyelvnek az üzleti és magánéletben való használatát. A közbirtokosság pedig nem egyéb, mint a törvény által közös gazdálkodásra kényszerített magánszemélyek összessége. Az erdőgondnokságnak tehát nem lehet beleszólása a közbirtokosság nyelvhasználatába és könyvei miként való vezetésébe. Egyébként is a közbirtokosságoknak a mai nehéz gazdasági viszonyok közt, nincs módjukban, hogy a román nyelven való ügyvitel végzésére alkalmazottakat, könyvvizetők tartsanak s így kétszeresen sújtó ez a méltánytalan intézkedés.

Itt említjük meg, hogy a csikszeredai járásbírósa a karcfalvi közbirtokosságnak szeptember 8-ára tűzte ki a tisztújító közgyűlést, ami tekintettel az ismeretes bünyügyi eljárásra, előreláthatóan zajos és eseményteljes lesz.

Tüntetnek a megbélyegzett kenyerek

Marosvásárhely, augusztus 31.

A kenyérbélyegrendszer által előállított lehetetlen helyzet elképesztő esetet produkált ma délelőtt Marosvásárhelyen. Az itteni földműveskamara előtt többszáz székér állt meg, amelyek rokadásig meg voltak rakva olyan felbélyegzett kenyerekkel, amelyek a pékeknél eladatlanul visszamaradtak. A pékek, akik tüntetésképpen végighordták a városban a kenyereket, ugyanekkor küldöttséget menesztettek a földműveskamara elnökségéhez, amelynek a kormányhoz címzett memorandumot adtak át. Ebben hivatkoznak arra, hogy a kenyérbélyeg bevezetése óta tizenöt százalékkal visszaesett a kenyérfogyasztás, mert az emberek inkább buzáat vásárolnak, megőröltetik és odahaza sütnek, semminthogy drága kenyereket vegyenek a pékektől. A memorandum kéri a kormányt, hogy a kenyérbélyegrendszert szüntesse meg és vezesse be helyette a külföldön bevált buza-bolettát.

ASTRA (APOLLÓ) MOZGÓ

BRASSÓ

Csak hétfőn és kedden fut még

„A TÖRVÉNY NEVÉBEN”

(VORUNTERSUCHUNG) című nagysikerű film.

Főszerepben: Albert Bassermann, Gustav Fröhlich, Hans Brausewetter, Charlotte Ander. stb.
EZENKIVÜL MICKY MAUS.

Jön: „Fehér éjszakák”

A legszebb és legérdekesebb film az Északi Sark vidékéről — Jéghegyek, bálna vadászát, jeges medvék, fókák.

Jön: Schmeling és Stribling box-mérkőzése.

Hírek

MACDONALDOT KIZARTÁK AZ ANGOL MUNKAS-PÁRTBÓL. Londonból jelentik: A szocialistapárt végrehajtóbizottsága tegnap tartott ülésén MacDonalddal miniszterelnököt kizárta a pártból. Snowden pénzügyminiszter, képviselő elhatározását, hogy a legközelebbi választáson nem vesz részt, tudomásul vette, de egyúttal, szolgálatait megköszönve rosszaságát fejezte ki, hogy a kormányba belépett. Hir szerint MacDonalddal maga is visszavonul a politikából. — Lössiemouthban egyébként optimista nyilatkozatot tett. E szerint a szocialisták és a munkanélküliek helyeslik a kormány terveit, s csak a szervezetek ellenzik, mert csak a készpénzt nézik s érzéketlenek az ország felhívásának erkölcsi ereje iránt.

VIZSGALAT CSIKSZEREDA VOLT POLGÁRMESTERE ÉS TANÁCSA ELLEN. Tudósítónk jelenti: Ismeretes, hogy Csiszsereda tanácsát különböző szabálytalanságok elkövetéséért oszlatták fel. A feloszlató prefektusi rendeletet Faroga volt polgármester megfellebbezte a kolozsvári revíziós bizottsághoz, amely vissza is helyezte úgy őt, mint tanácsot jogába. A határozat azonban nem volt végrehajtható a közben megszavazott önkormányzati törvény módosítása miatt. Ezután négy nappal érkezett ide Cătană belügyminiszteri vezérfelügyelő és négy napon keresztül vizsgálta felül a volt tanács és polgármester működését. Tegnap távozásra alkalmával kijelentette, hogy az ügyre vonatkozólag nem nyilatkozhatik, mert még a vizsgálat nincs befejezve. A jövő hét folyamán folytatja a vizsgálatot.

A SZÁSZ TANÍTÓK AZ ANYANYELVI TANÍTÁSÉRT. Az erdélyi szász tanítók és tanítónők a Nagydísznódon tartott 19-ik közgyűlésükön helyzetükkel és az aktuális iskolai ügyi kérdésekkel foglalkoztak. A tárgyalás második napján, Wilk Mihály igazgató a tantervvel foglalkozott s azt a kívánságot fejezte ki, hogy az országos konferencián és a német-szász parlamenti pártok kormányt figyelmeztessék a tanterv veszélyeire. Követelték, hogy a történelem és földrajz az alsófokon újra az anyanyelven tanítsák. Brandsch Heintz dr. igazgató ezt a javaslatot megtoldotta azzal, hogy a német történettanítást a felsőbb fokozaton is vessék be.

MÉG A BANCA NATIONALA SEM TARTJA BE A VASÁRNAPI MUNKASZÜNETET. Marosvásárhelyről jelentik: Az itteni munkaügyi hatóság most vasárnap razziát rendezett annak ellenőrzésére, vajjon az üzletek, műhelyek és hivatalok betartják-e a vasárnapi munkaszüneti törvényt. Számos kereskedőt és iparost érték **dolgoztatáson**, sőt a razziázók legnagyobb meglepetésére, vasárnap délután a Banca Nationala itteni fiókjánál is munkában találták a hivatalnokokat. Az eljárás valamennyi kihágás esetében megindult.

FÉRJEIKTŐL SZAKITOTTÁK EL A MAROSVÁSÁRHELYI ROLÉTHÉLYEZET TANERŐKET. Tudósítónk jelenti: A marosvásárhelyi magyar kereskedelmi leányiskola tanerőit most más városokba helyezték át. Dr. Büchler Pálnét Zilahra, Szotyori Máriát Craiovába, Berde Máriát, az ismert írónőt pedig Nagyváradra. Az áthelyezések törvénytelenek, amennyiben a tanerők közül kettőt férjeiktől szakítottak el, ami pedig tilva van.

Nyugodtan aludni

csak az tud, ki pénzét a mai bizonytalan időben és gazdasági krízisben **aranyjárdékba** fekteti be, amely 12% kamatot hoz és ezen kamatot, valamint a tőkét több mint 1000 bel- és külföldi bank **arany**-dollárban, lejben, angol fontban, svájci frankban, német márkában garantálja és fizeti.

Közelebbi felvilágosítással szolgál
GERMANIA, AG. Timișoara, IV. Str. Bonnaz 15.

Elutazás miatt mélyen gyári áron alul!

Gyapju és pamut kötött
Női Pulloverek Lei 95—200
Női mellények „ 95—200
Női kabátok „ 200—400
Gyermek pulloverek „ 35—100
„ mellények „ 35—100

ZUCKERMANN
BRASSÓ, Arvaház-utca 15. sz. (Murășenilor).

*Jó cipőnek —
jó cipőpaszta!
Ez a Pyram Paszta!*

A BRASSÓI RENDŐRSÉG HIREL Aronsohn Rudolf jelentést tett a rendőrségnek, hogy az Iparkamara termében rendezett kiállításán kilópták zsebéből pénztárcáját, amiben 6—7 ezer lej pénze volt. Bevezették a vizsgálatot. — Gál István brassói kereskedőt súlyosan megverte a Gewerbeverein helyiségében Balog Árpád, úgy, hogy a kereskedőt véresen vitték el a színhelyről. A támadó ellen megindult az eljárás.

HÁROM KÉSELES EGY NAP. Tegnap, vasárnap éjszaka Brassóban a késélek éjszakája volt. Colesă Joan, volt városi rendőrt ismeretlen tettesek úgy összekéselték, hogy kórházba szállították. — Fülöp Mátyás és néhány barátja megtámadták Stănescu Jont és súlyos sebeket ejtettek rajta. Ugyancsak késéles áldozata lett Hadgany Ignác katonája a társaságában levő Andrei Gotharddal egyetemben, akiket Puju Joan vágóhídi legény szurkált össze.

RÁJÁR A RUD A TUZKÖVESEKRE. Hiába próbálkoznak a gyufauzsort meguntak azon, hogy a tűzköveket elhelyezessék, az utóbbi időben sorra lefűlik őket. Nehány hete számoltunk be egy nagy tűzkövescsempészésről, s a brassói rendőrség már ismét egy másik csempészbandát leleplezett le, amelynek élén Hubes Joan mogorósi gazda állott. A tűzkövesek ellen megindult az eljárás.

ÚJ KISEBBSÉGI POLITIKAI PART: A „FÜGGETLEN SVÁB NÉPKÖZÖSSÉG”. Temesvárról jelentik: A Bánság kisebbségi politikai életében jelentős alakuló-gyűlés zajlott le vasárnap Temesváron. Az a sváb független népközösség, amely már a legutóbbi választások idején függetlenítette magát a kormányt támogató svábság zömétől, most hivatalosan is megalaxította a „Független Sváb Népközösség” pártját, mely amiként a választások alatt, ezúttal is együtt kíván haladni a Magyar Párttal. Az alakuló-gyűlésen szenvedélyes kifakadások hangzottak el a svábság jelenlegi parlamenti vezetői, Muth Gáspár és Baskovics Ferenc ellen. Szemükre hányták, hogy a mindenkori kormányoknak behódolnak csak azért, hogy állandó mandátumhoz jussanak, a nép érdekeivel azonban nem törődnek. Ezután az új alakulat elnökeivé dr. Noll Ferenc ügyvédet, Hügel Antal iparost és Hausmann János gazdálkodót, ügyvezető elnökké pedig dr. Krohn orvost választották meg.

A FELLABU MAGYAR USZÓT UNNEPLIK A FRANCIÁK. Párisból jelentik: A magyar vízipóló mérkőzés diadalában orosz-lánrésze van Halasi Olivérnek, aki tudvalevőleg félábu, a jobb lábá térdén alul hiányzik s így teljesítménye az uszósportban egyenesen bámulatos. Halasi Olivért a magyar uszók győnyörű győzelme alkalmából Párisban honfitársai, valamint a franciák is elragadtatással, mámorosan ünnepelték.

KATASZTRÓFÁLIS FÖLDRENGÉS BELUDZSISZTANBAN. Londonból jelentik: Ideérkezett táviratok szerint Beludzsisztánt hatalmas földrengés rázkódtatta meg. Harmincan meghaltak, többszázan megsebesültek, Much városban az összeomló fegyházból kiszabadult ötszáz fogoly és elszéledt az országban.

AZ ÓCEÁNREPULÓ MAGYAR SANDORNAK SOROZATOS LOVAGIAS ÜGYEI TÁMADTAK. Budapestről jelentik: Magyar Sándor, aki Endersszel diadalmasan átrepülte az óceánt s akit odahaza ma is állandóan ünnepelnek, arról értesült, hogy né-

hányan, akik közelállnak az autókлубhoz, sértő módon nyilatkoznak róla. Magyar e nyilatkozatok nyomán, hat urat provokáltott, de egyik ügyből sem lett párbaj, mert valamennyit sikerült békés uton elintézni.

Emésztési nehézségek, gyomorfájás, gyomorégés, rosszullet, fejfájás, idegizgalmak, álmatlanság, gyengeségi állapotok, munkaképtelenség esetén a természetes „Ferenc József” keserűvíz megszünteti az emésztési zavarokat, a vérkeringést helyes utra tereli, felfrissíti a szellemet és egészséges álmot hoz. Az egyetemi klinikákon végzett kísérletek bizonyítják, hogy alkoholisták a Ferenc József viz használata folytán éhségérzetüket majdnem teljesen visszazserezték. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

ELŐFIZETŐINK kísérjék figyelemmel a címkéjükön feltüntetett lejáratot. A lap zavartalan expedíciója érdekében gondoskodjanak idejében a lejárt előfizetés megújításáról s ha akár póstán, akár megbízottunk útján megújították az előfizetést, figyeljék meg, hogy 8 napon belül az új lejárat szerepel-e a címkén. Ellenkező esetben közvetlenül a kiadóhivatalban kell reklamálni.

MEGOLTE A GYEREKÉT, MERT ELHAGYTA A FELESÉGE. Berlinből jelentik: Borzalmas leltre bukkantak rá a rendőrség emberei Spandauban, a Heerstrasse hid alatt. Körülbelül két éves leánygyermek hullája uszott a vizen, akinek nyaka zsínnyel volt átfonva, míg elkékkült szájában rongycsomó volt. Rövidesen kiderítették, hogy a bestiális kegyetlenséggel végrehajtott gyilkosságot Esslau Walter, 32 éves részeges zenész követte el. A zenész már hosszabb idő óta rossz házaseletet élt feleségével, aki nem bírta el férjének állandó részegkedéseit és ezért a kétféves kislányukkal elköltözött otthonról. A férj ezért, hogy bosszút álljon feleségén, magához csalta a gyermeket és részegségében borzalmas módon végzett vele. Másnap, miután kijózanodott, önként jelentkezett a rendőrségen.

HA VALAKI ELALSZIK A VOLÁN MELLETT... Bukarestből jelentik: Súlyos autószerencsétlenség történt tegnap Mărăsesti és Adjud között. Ghiolocopolus konstancai lakos autója elindult nyolc tutajossal Pietra Neamt irányába. Az autót egy Tănase nevű soffőr vezette, aki segítőt is vitt magával. Utközben a soffőr elálmosodott és átadta a kormányt ismerősenek. Domnesti falu közelében az új soffőrt is elnyomta az álom és elaludt. Az autó felügyelet hiján egy árokba fordult. A tutajosok között óriási pánik tört ki. Nem sokára a helyszínré érkezett a domnesti rendőrpáncsenok Marinescu komiszárral, akik intézkedtek, hogy a sebesülteket a legközelebbi kórházba szállítsák. A soffőr meghalt, kíségitője pedig életveszélyes állapotban van. A tutajosok közül hárman szintén súlyosan sebesültek meg. A nyomozás folyik.

PINCERT ÖLT A KÉT SZOMJAS VENDÉG. Bukarestből jelentik: Két részeg ember garázdálkodása következtében megrendítő büntény történt tegnap Bukarest külvárosának egyik korcsmájában. Florea Georgescu és Puia Pavel — a külvárosi negyed két hírhedt verekedője —, már hosszabb ideje mulattak a Jonescu csapszékből s annak ellenére, hogy már részegek voltak, italt

Fehér fogak

minden arcot tetszetőssé és széppé tesznek. A csodásan üdítő izű **Chlorodont**-fogpépnek néha már egyszeri használata folytán fogai elefántcsont fényt nyernek. Próbálja meg először egy tubussal. Kis tubus ára 20 Lei a nagy tubusé 32 Lei. Mindenütt kapható!

rendeltek a pincértől. A pincér megtagadja az ital szolgáltatását, mire a vendégek egyike fejbevégtá egy szódásüveggel. A pincér ájultan esett össze, de a vendégek még néhány rugással betetőzték diadalukat. Közben a rendőrség is megjelent a korcsmában, mire Puia Pavel kerekelt oldott. A szerencsétlen pincéren már nem lehetett segíteni, belhált a sérüléseibe. Georgescut letartóztatták, társait pedig körözik.

*** PÁLYÁZAT A NAGYKÖHÁVASI TURISTAHÁZAK GAZDAI ÁLLÁSÁRA.** A Brassói Turistaegyesület pályázatot hirdet a Brassó mellett Bácsfalu község határában levő nagyköhavi turistaházak, valamint az egész év folyamán üzemben tartott és házi-kezelésben levő vendéglője és szállodája gazdái állására. A pályázatok szóban vagy írásban 1931. szeptember tizedikéig terjesztendők be dr. Takács József egyesületi főtitkár ügyvédi irodájában (Brassó, Buzasor 7), ahol a részletes feltételek is megtudhatók.

HANGVERSENY KERETÉBEN SZENTELK FEL A CSIKSOMLYÓI KEGYTEMPLOM MODERN ORGONÁJÁT. Tudósítónk jelenti: A csiksomlyói Szent Ferencz rendi szerzetesek óriási áldozatok árán templomukba új, modern orgonát hozattak. A felszentelést szeptember 8-án, Kisasszony-napján tartják, nagy hangverseny keretében.

ROMÁNIA GYŐZELMÉVEL VÉGZÖDÖTT A BUKARESTI MAGYAR-ROMÁN MOTORVERSENY. Bukarestből jelentik: Óriási érdeklődés mellett tartotta meg a Román Motor Klub vasárnap délelőtt 9 órai kezdettel motorversenyt a velodromban, amelynek bejáratában, az ismert magyar versenyzők tiszteletére magyar trikolorú lenggetett a szél a román lobogó mellett. Az 50 fordulás (55 km.) verseny Jonescu Cristea győzelmével végződött. A magyar Zamecsnik Tivadar, — akit a román sajtó is a mézőny legjobb emberének könyvel el —, körülbelül a verseny közepén gumidefektust kapott s így elest a nyeresi lehetőségétől. Az 50 kilométeres verseny részletes eredménye egyébként a következő: 1. N. Jonescu Cristea 33 perc 1 mp. (350) (Románia). 2. O. Frone (Románia). 3. Kozma Endre (Magyarország). Kozmát az utolsóelőtti futamban szintén defektus érte. Ezt megelőzőleg egy 22 kilométeres verseny zajlott le, amelyben brassói versenyző került első helyre. 1. Martini (Brassó) 17 p. 29 mp. (350). 2. Emil Moraru. 3. Rádai Ferenc (Brassó). — A nemzetközi motorkerékpárversenyt, amely Románia győzelmével végződött, szépszámu közönség nézte végig. Szakértők megállapítása szerint, a magyar versenyzők, a veszteség ellenére is jobb technikáról tettek tanubizonyosságot, mint a bukaresti ellenfeleik.

*** BRASSÓI ORVOSI HIR.** Dr. Binder Richard, az összes gyógytudományok tudora, a tüdőbetegségek szakorvosa közli, hogy rendeléseit, Brassó, Buzasor 2. szám alatt, szeptember hó elsejével megkezdi. Szakorvosi kiképzését elsőrangú klinikákon: Hamburgban, Bauer professzornál és Hannoverben, Ziegler professzornál nyerte. Röntgen diagnosztika. Rendelés naponként, vasár- és ünnepnapok kivételével d. u. 2—fél 5-ig.

*** ÉNEKTANÍTÁS.** Dr. Takács Józsefné, szeptember 1-én újra megnyitja énekiskoláját. Hangképzés szinpadra és hangosfilmre is legújabb módszer szerint, Brassó, Uj-utca 8. szám.

*** AZ „EREVAN”-FELE NAGY SZÖNYEGKIÁLLÍTÁSRA** megérkezett a negyedik szállítmány, gyönyörű színekkel, művészi mintákkal. Ne mulassza el az alkalmat, tekintse meg ma meg a gyönyörű, valódi perzsa-szőnyegeket, amelyeket rendkívül olcsón árusítanak. A kiállítás beléptidij és vételkötelezettség nélkül megtekinthető. Brassó, Kolostor-utca 36. (Elite-kávéház alatt).

*** A BRASSÓI ORTH. IZR. HITKÖZSÉG ELŐLJÁRÓSA** felkéri mindazon tagokat, kik a múlt évi templomi ülésekre igényt tartanak, azokat tartozásaik teljes kiegyenlítése mellett a következő 3 napon okvetlen béreljék ki. Szeptember 1-én kedden, szept. 3-án csütörtökön és szept. 6-án vasárnap és pedig hétköznapokon délután 4—8 óra között, vasárnap délelőtt 9—12 óra között. Ezen időn tul ülésekre igényt nem tarthatnak. A fennmaradt ülések szeptember 8-án kedden és szeptember 10-én csütörtökön délután 4—8 óra között fognak bérbe adatni.

ÜZLETÁTHELYEZÉS

Értesitem nb. üzletfeleimet, hogy divatszalonomat Kapu-utca 46. szám alól, ugyancsak Kapu-utca 50. sz. alá (az udvarban) áthelyeztem. Teljes tiszteltetéssel
GUSTI ZAMERER
divatszalon, Brassó.

Amortizációs kölcsönök

városi házakra lej értékben, 10—40 évi időtartamra folyósítottunk.
Kolozsvári Népbank és Zálog Hitelintézet R. T.
Szép-neca 1. S z g

CSINOS ES TARTOS SELYEMHARISNYA!

Most már jöhetnek a gáz-támadások!...

A háború és béke eszközei adtak egymásnak légyottot a bukaresti Parcul Carol-ban

Bukarest, augusztus 31.

A Parcul Carol előtti reklámozslapra szorgos munkások még javában erősítik a villanybetűket, de bent a pavilonok környékén már egymás hegyén-hátán nyüzsög az érdeklődők tömege. A hölgyek lenge nyári toalettjeinek s az urak sötét ruháinak kitűnő háttérrel szolgáltatnak a virágágyak színeit. Két helyen szól a katonazene és két kiállítási csarnokból áradnak ki a hangszórók. Az egész kiállítás első tekintetűre azt a benyomást kelti, mintha népiünnepélyt rendezett volna valaki, de a pavilonok homlokzatán ékeskedő felirások csakhamar meggyőzik a látogatót, hogy sokkal komolyabb dologról, technikai kiállításról van szó.

Teljesen érthető, hogy a kiállítás attrakciói, melyek tanulságra nézve messze túlszárnyalják a lepényevést és a zsákfutást, nagy közönséget csodítottak a parkba.

Olyan időket élünk, hogy a technika a társadalom minden egységét jóformán egyaránt érdekli. Ki ne volna arra kíváncsi például, hogy lehet védekezni a gáz-támadások ellen? Minden ember tudományosságát árul el, ha saját bőréről van szó.

Alig tesz a látogató néhány lépést a kiállítás területén, egy ponyvából rög-tönzött hatalmas hangár ölik a szemébe. A hangár közepén — impozáns külsejének tudatában — ötszemélyes utasszállító gép néz farkasszemet a nézőkkel. A látogatók körüljárják a kéksínű gépmadarat, kinyitják a fülke ajtaját, hogy megcsodálhassák a kitűnően konstruált aeroplán minden zegét-zugát.

A hangár hátfalát képező ponyvát félrehúzva, apró gyermekek igyekeznek a csodák birodalmába bekukkantani, mint ha nem a technika vívmányai produkálnák magukat, hanem műlovanok és Augusztók egy vidéki cirkusz előadásán.

SZIPPANTÁS A JÖVŐ LÉG-KÖRÉBŐL.

Rengeteg látogatót vonz a légi támadá-

sok ellen védekező propaganda-vagon, a melynek belsejében a különböző gázmaszkokon kívül külön kiállítás öleli fel a mérgezést semlegesítő gyógyszereket is. Szemléltető képek függnek a fülke falain.

Mérgek gázok belélegzésétől felpuffadt arcu hullák, üszkösödésben levő testrészek...

A polcokon felraktározott különféle gyártmányú gázmaszkok kísértetiesen hatnak, amint az ablakokon bőven beözönlő napfény tüzeiben megcsillannak.

Előzékeny tiszt magyaráz a fülke belsejében szorongó közönségnek...

A legkezdetelesebb gázmaszkoktól a legtükéletesebbekig mindent láthatnak itt, hölgyeim és uraim. Itt van egy egész kaucuköltözet, arra az esetre, ha a bőrt megtámadó gázokat kezdik árasztani az ellenséges repülők. Itt pedig — zöl egy kis asztalhoz lépve — egészen különös dolgot mutathatok be! Ezekben az apró fiolákban mérgek gázok vannak, amelyek kitűnően tájékoztatják a közönséget,

Lepányvázott acélmadarak

A látogatók hőmpölygő áradata a légi kiállítás pavillonja felé sodorja az embert. Az első teremben a *Junkers* művek és a malmói „*Flygindustri*” apró modelljei keltik fel az érdeklődést. A második terem hirtelen össze lehetne téveszteti egy őslénytani muzeummal, ahol letűnt idők óriási hullóinak csontvázai vannak kiállítva.

A repülőgépek szárnyainak csupasz vázai élénken emlékeztetnek az őskori állatok megteremtett bordáira.

A terem végén Miklós herceg CV-NIC jelzésű pompás kis sportgépe van kiállítva, amellyel — mint ismeretes — nemrég tért vissza lengyelországi körutjáról. A falakon érdekes topográfiai felvételek tűnnek fel.

A kiállítási csarnok másik osztályában ugyancsak gázkiállítás foglal helyet. A

hogy milyen illatokra lehet elkészülni! Nem óhajtja megszagolni, nagyságos asszony? — kérdezi egy közelálló hölgytől.

A megszólított dáma csipkés zsebkendőjét orrához szorítva erőlyesen tiltakozik.

— Nem kell úgy megijedni, — szól a tiszt nevetve —. Egy ilyen kis mennyiség nem olyan veszélyes! Talán te, öcskös? — fordul egy lábujjhegyre ágaskodó kisfiúhoz, aki már alig várja, hogy rákerüljön a sor. A gyermek kiveszi a tiszt kezéből a fiolát és mélyen tüdőre szívja a tartalmát. Köhögni kezd, ami keserű derűtséget kelt a nézők körében.

Tanulságos és érdekes nagyon ez a kiállítás, de az ember alig várja, hogy ismét a szabadba kerüljön. Ki akarja verni fejéből mindenki a gunyosan vigyorgó gázmaszkokat, korunk eme apokaliptikus kísérteteit, amelyek arra a gondolatra készítetik a nézők seregét, hogy olyan idők is eljöhettek, amelyekről ma még talán álmodni is visszariadunk.

kiállított gázmaszkok és kaucukuniiformisok kivétel nélkül román gyártmányúak. Katonaruhába öltöztetett viaszfigurák (egyelőre még csak viaszfigurák!) sorakoznak a fal mentén, amelyeknek arcára gázmaszkok vannak csatolva.

A közönség ebben a teremben a legcsendesebb... Némán nézik végig a látnivalókat, csak egy-egy karonülő gyermek sir néha fel, ösztönösen, akire nagyon ráijesztenek a hosszúorrú, üveg-szemű „modern mumusok”.

KEREKEKEN GORDULÓ TEJCSARNOK ÉS EGYÉB LÁTNIVALÓK.

Bár nem nyújt semmi újszerűt, nagyon érdekes az autó-kiállítás is. Egyenesen étvágygerjesztően néz ki egy kreaszinre lakkozott teherautó, amely tejszállításra

Aztán bejártam a telepet. Megismerkedtem az éppen ott időző európaiakkal, egy angol tudóssal, aki a szanszkrit nyelvet adta elő a sántinikétáni szabadegyetemen, egy oroszral, aki a klasszikus perzsa nyelv tudosa volt, s egy szemüveges német fiatalemberrel, aki németül tanította a telep néhány hindu növendékét, hogy cserébe szanszkrit és bengáli nyelvtanulmányt folytasson. A hórihorgas német ifjú különben kétségbeesztő angol kiejtéssel beszélt, amit még komikusabbá tett bizalmas megjegyzése, melyet németül közölt velem: nagyon aggódik, hogy az indusok angol beszéde még el találja rontani az ő kitűnő kiejtését!

Sajnos, ottjártamkor még nem érkezett meg Sántinikétánba a magyar Germanus Gyula dr., az Iszlám kiváló ismerője, kit Rabindranáth meghívott, hogy egyetemén előadásokat tartson.

Benáresz

A hinduk szent városa

India bővelkedik érdekesnél érdekesebb helyekben, de Benáresz talán mind közt a legérdekesebb, legszínesebb. Benáresz valóságos gyűjtőhelye, kiállítása minden indiai specialitásnak.

Benáresz — régi szanszkrit néves Varánaszi, ma is használt másik régi nevén Kási — a Gangá (Gangesz) folyam balpartján terül el. A Gangá pedig a hinduk szent folyója, vagy jobban mondva legszentebb folyója, mert sok más víz is szentnek számít előttük, pl. a Nerbada (Narmada), a Godavári, a Krisztina, stb. Am a Gangával egyikük sem vetekedhet, hiszen a Gangá egyenesen Sívának, a hindu Szentháromság Nagy Istenének fejről hull alá a földre a Himalája elérhetetlen jeges régióiban. Siva fejére pedig a mennyboltról zudul alá, mert az égből ered: a tejt a Gangá mennyei szakasza. Sőt a hinduk hite szerint a Gangá, miután keresztülzárgudott India földjén, a tengeren át az Alvilágba siet, s így mindhárom világot: mennyet, földet és poklot, öntözi szent habjaival. A szent folyó mentén három helyet tartanak különösen szentnek: Hardvart, ahol a folyó a hegyekből a síkságra lép, Benáreszt, ahol a folyó közepe van és Kálighátot, nem messze onnan, ahol a Gangá a tengerbe ömlik. E három közül azonban mégis Benáresz a legszentebb.

van berendezve. Rengetegen állnak egy falon függő tábla előtt, amelyen egy hengeres luxuskocsi keresztmetszete látható. A kép alatt kis tábla vonul végig, amelyre különböző felirású gombok vannak szerelve. Ha az érdeklődő megnyomja például a „tetőlámpa”, vagy akármilyen felirású gombot, a kép megfelelő helyén kis villanykörte gyulad ki.

Kár, hogy olyan szemfüles rendőrök őrállkodnak a kiállítás bejáratánál. Az ember szívesen zsebre vágna egy-egy autót...

HAJ A HIMZÖNÖKNEKI.

A villamosági kiállításon a szem alig győzi habzsolni a látnivalókat. A villanyerővel hajtott himzőgépekhez alig lehet hozzáférni, annyi hölgy intéz rohamot el leniük. Nem egy kenyeret féltő himzőgép keseredhetett el a kiállítás nézői közül. Rövidesen már nem lesz szükségük rájuk, mert a himzőgépek sokkal gyorsabban és talán olcsóbban is elvégzik a munkát. A kiállított gépi „kézimunkák” határozottan vannak olyan szépek, mint amit tényleg ügyes női kezek készítettek eddig. Azsurozott zsebkendők, plüsszított gouvrirozott kelmedarabok s férfiszemket is gyönyörködtető dushimzésű csipkés kombinék egy új jövő hajnaláról beszélnek.

A porszivők tizerdész annyi hölgyet szívtak magukhoz, mint a himzőgépek. A villamos főzőedények pedig éppen soggal nem tudnak „megfőzni” jőfőmán egy hölgyet sem.

A férfiakat inkább a kiállításnak az a része érdekelte, ahol különböző román találmányokat állítottak ki.

Újrendszerű puskáktól folyamatosan gépekig minden látható itt, ami szem-szájnak ingere.

A késő délelőtti órák ellenére még mindig dolgoztak az egyik teremben. Egy újfajta, repülőgépre lövöldöző ágyút állítottak ki, amelyet körülbelül husz erőskatoná tudott csak a terembe tolni. A mindenhová behatoló közönség természetesen ebben a teremben is megfordult, miért szemekkel figyelte a katonák erőlködéseit.

A KIÁLLÍTÁS HANGADÓ KÖREI.

Már tekintélyes messziségből teleplett magát a rádiócsarnok, amelyből hanghullámok ütöttek meg a fel- és aláslátó közönség füleit. A legújabb típusú szelektórádiók vannak itt működésben. A kiállításnak attrakciója — mint ahogy angolnyelvű felirása bizonyítja —: „new american radio”. A készülék leginkább talán izléses külsejével kelt feltűnést. Csucsives, gót ablakot utánozó szelvénykébe van építve és a hangja is elegkellemesnek mondható. Igaz viszont, hogy a pazarul hangzó hangszórók, még az ember saját hangját is elnyomják s így egy-egy gépről bajosan alkothat valaki külön véleményt.

Kijövet, elhaladunk még egy vasúti kocsi előtt, amelyben rádió-leadóállomás van felszerelve. A vagon két végén hatalmas acélbábók merednek az égnek, amelyek között hintázó fürdőt dróttették a karsu antenna.

Füleinkben még a pár perccel ezelőtt hallott rádió ütemei csengenek, de az utcára érve, villámgyorsan megtöri valam a varázst... Öreg kintornás ül a park bejáratánál és sorstól megtépzott verblíjén a Ramónát nyekeregte...

Igy találkozik a Parcul Carol táján a múlt a hangzavaros jelenlét és a riastóan titokzatos jövővel.

NEMES FERENC.

Keleti levelek

71.

Irja: Baktay Ervin

Látogatás Rabindranath Tagorenál

A sántinikétáni telep élete

A titkár felvezetett az emeletre s beléptünk az angolosan berendezett ebédlőbe. A költő felállt és elém jött. Szíves barátsággal nyújtotta felém a kezét és kedves szavakkal fejezte ki örömét, hogy végre személy szerint is megismerkedhetünk. Az ősz költő szép, impozáns jelenlét. Széles, magas alakját még jobban kiemeli a bokáig érő klasszikus hatású köntös. Saját kreációja ez a ruha, melyben a keleti és nyugati stílust egyesítette. Egyéni öltözk, amely ép úgy elűt a bengáli dhiit és csadhar redőkből lepleitől, mint a nyugati ruházattól. Talárféle, bőjju, hosszú köntös takarja alakját. Ősz fűrtjei és szakállja egészen világos, csaknem európaias fehér arcot kereteznek be. Finom, szoborszerű metszésű arcából nagy, meleg fekete szemek nyugalmasan, barátságosan néznek reám. Vonzó, szeretetreméltó a kifejezésük, de mégis mintha valami hiűvösség, zárkózottság is lappangana tekintetük mélyén. Valahogyan nem érzem, hogy ezeken a szemeken át egy szív tárul ki előttem, egészen, fenntartás nélkül — mint ahogy akkor éreztem, amikor Gándhival álltam szemben. A költő modora tökéletes, szívélyes, végtelenül lekötélző — de mégis, modor. Így érzem, nem tehetek róla. Valami angolos öntudatosság, gondos kimértség érezhető rajta.

Hanem azért szíveségekben és kedveségekben nincs hiány. Az asztalhoz invitál. Egészen angolos tehát és uzsonnát szolgál fel egy fehér ruhás, tiszta és rendes hindu szolgál. Közben beszélgetünk. Magyarországra fordítja a szót. Nagy szeretettel beszél nem annyira Budapestről — bár a város fekvésének szépsége mely benyomást tett reá — mint a Balatonról. Elsősorban Balatonfüredről, ahová, mikor Budapestre érkezve súlyos rohamot kapott (szívhajás a költő), Korányi professzor vitte le. Nem győzi eléggé dicsérni Balatonfüredet, és a kura nagyszerű hatását. Soha még sehol sem enyhült oly nagy mértékben a betegsége, ugymond, mint a Balatonfüreden töltött aránylag rövid idő alatt.

— Ha csak tehetem, ismét elmegyek Magyarországra, pihenni és üdülni! — jegyzi meg végül.

Megemlékezik még Hévízről is, meg arról, hogy mennyire meglepte a nyíló lótoszok látványa oly távol Indiától, a magyar tájon. Megjegyzi, hogy mennyire érdekelte a cigányzene. Beszélgetés közben nagy tájékozottságot árul el Magyarországra vonatkozóan, tudja, hogy a magyar nép őstörzse Ázsiából származott és tud a trianoni tragédia igazságtalanságairól is. Majd, miután jóideig beszélgetünk különböző kérdésekről, felkéri titkárját, hogy mutasson meg nekem mindent a telepen.

Buziás gyógyfürdő (Román Nauheim)

páratlan szénsavas rádióaktív sós-savas forrásvizekkel. — Biztos gyógyhatás szervi, elhízásos, érelmeszesedéses szív és vérkeringési zavaroknál, vesebaj, vérszegénység, izomcsúsz, hólyaghurut és kimerüléssel idegesség esetén. **Női betegség,** a változások zavarok, fertőző betegségek, mérgezők nyomán fellépett idegbajok (Tabes etc.) eseteiben a legjobb eredménnyel. Természetes szénsavas, sós-savas fürdők, ivókúrák, szakértői orvosi kezelések, kitűnő konyha, elsőrendű szállodák, diétás penziók mérsékelt árakkal. — **Új modern uszoda,** napfényes strandal. — **Fürdőidény május 15-től október 1-ig.** — Prospektust, felvilágosítást szívesen küld:

Muschong Buziási Gyógyfürdő R. T. Fürdőigazgatóság: BUZIÁS (Bánát)

SPORT

Magyarország győzött Párisban

Óriási fölényrel nyertek a magyarok, Európa legjobb uszói előtt

Páris, augusztus hó 31.

Telefoni, távirati és rádiójelentések ázáai röpitették szerte a világon a hirt, hogy a magyar uszócsoapat a versenyző nemeztek raja előtt elnyerte a Smith-ser- megzet. A gazdasági krízis poklában oázist képez az az érdeklődés, mellyel a töme- gek a sport eseményei iránt viseltetnek. A pontversenyben Magyarország óriá- si fölényrel győzött a németek előtt, a kik a legveszélyesebb riválisok voltak a küzdelemben. A magyar csapat az első paptól kezdve állandóan vezetett és dia- galmasan fejezte be a versenyt. A csapat ereplése felülmúlt minden várakozást. A magyarok öt Európa-bajnokságot vit- tek haza, és pedig: 100 m.-en Bárány, 200 m.-en Bárány, 1500 m.-en Halasy, ezen- kívül a 4-szer 200 m. staféta és a vízipóló- bajnokság.

A tegnapi küzdelmek szenzációja, hogy az 1500 m. gyorsuszásban szivós küzde- lemrel Halasy alaposan rávert a franci- ák szeméfényére, Tais-ra és Európa-baj- nok lett.

A szenzációs verseny lefolyása a kö- vetkező volt:

A start után Taris élreáll és nyolcszáz méterig vezet. Utána Perentini, majd Ha- lasy következnek. Ezer méternél Perentini élre uszik. 1200 méternél Halasy végleg élre uszik. Ötven méterrel a cél előtt erő- teljes finisbe megy és elsőnek érkezik be 20 perc 49 mp. nagyszerű idővel. (A ma- gyar rekord 21 perc 25 mp.) Másodiknak Perentini olasz érkezik 20 perc 53 mp.-el.

Megkezdődött a ma- gyar ligabajnokság

Budapest, augusztus 31.

A magyar elsőosztályú ligabajnokság szombat délután kezdetét vette: Nemzeti—Attila 3:2 (1:1). A mérkőzés Miskolcon folyt le és az At- tila csak balszerencsének tulajdoníthatja a vereséget.

Vasárnap Budapesten: Vasas—Sabaria 3:1 (3:0).

Már a 14-ik percben megszerzi Koszta a vezetést a Vasasnak. A 32-ik percben Póssák, majd a 43-ik percben ugyanő góloz újra. A második félidő elején tá-

Magyarország—Lengyelország atlétikai verseny 51:25

Kattovitz, augusztus 31.

A második magyar—lengyel atlétikai viadal is a magyarok megsemmisítően nagyarányú győzelmével végződött. A 400 méteres gátfutásban 1. Nagy 56.4 mp., 1500 méteres sik 1. Kusocinski (lengyel) 4 perc 02.6 mp. — Távuigrás 1. Balogh 737 cm. — Súlydobás: 1. Darányi 15.20

Bukarest legyőzte a brassói atlétákat

Bukarest—Brassó 59—47

Brassó, augusztus 31.

Ötödikben került elődöntésre a két város legjobb atlétái közötti mérkőzés. Eddig el- döntetlenül állt a küzdelem. Két esetben a brassóiak, kétszer pedig a bukarestiek győz- tek. Most Bukarest javára billent az erd- mény, akik megérdemelten, szép küzdelem- ben nyerték meg a tegnapi versenyt.

A verseny részletes eredményei a következ- zők:

5000 m. síkfutás: 1. Comenescu (Bukarest) 17 perc 02 mp. 2. Vlasceanu (Bukarest) 18 p. 30.8 mp. 3. Gál (Brassó) 19 p. 09 mp.

Távolugrás: 1. Csegezi (Brassó) 647 cm. 2. Franz (Brassó) 636 cm. 3. Virgil Ioan (Bu- karest) 630 cm. 4. Stanescu (Bukarest) 561 cm.

110 m. gát: 1. Csegezi (Brassó) 16.8 mp. 2. Virgil Ioan 18.6 mp. 3. Klöckner (Brassó) 19 mp.

Gerely: 1. Sotirca (Bukarest) 45.01 m. 2. Rosculeț (Bukarest) 44.45 m. 3. Wagner (Bra- ssó) 42 m.

Olympiai staféta: 1. Bukarest csapata 3 p. 40 mp. 2. Brassó 3 perc 44.1 mp.

100 m. síkfutás: 1. Csegezi 11.2 mp. Az el- ső futásban Csegezi ideje 11 mp. nagyon jó idő volt, azonban az egyik bukaresti ver- senyzőt diszkvalifikáltak és a 100 m. újra

Harmadik Costolli olasz.

Taris, a reményteljes francia bajnok csak negyediknek érkezik be. Holtfárad- tan kimászik a medencéből és zokog. Az elvesztett bajnokságot siratja. Egy világ- híres uszóbajnok sir a parton.

A 200 méteres mellúszás európbajnok- ságát Reingold (finn) nyerte 2 perc 52.2 mp. idővel. 2. Wiesenber (német) 2 perc 52.4 mp.

A verseny a németeknek nagy csaló- dást okozott, mert elvesztették ezáltal az első helyet. Ebben a versenyszámban Ma- gyarország érdektelen volt.

A 400 m. hölgy gyorsuszás Európa baj- noka Braun (holland) 5 perc 42 mp. euró- pai rekorddal.

A toronyugrás Európa-bajnoka Staudinger (osztrák) 108.92 ponttal. 2. Neumann (német) 3. Ripschleger (német). 4. Vajda (magyar).

A tegnapi vízipólóversenyek eredmé- nyei a következők voltak:

Ausztria—Csehszlovákia 3:2 (0:1). Németország—Svédország 4:2 (2:1). Belgium—Franciaország 4:2 (1:1).

Vízipólóban első Magyarország 11 ponttal (gólarány 52:7). 2. Németország 10 pont. 3. Ausztria 6 pont. 4. Belgium 5 pont. 5. Csehszlovákia 4 pont. 6, 7. Fran- ciaország, Svédország 3—3 ponttal.

Az összeredmények tekintetbevételével a pontversenyben:

1. Magyarország 114 pont. 2. Németország 92 és fél pont.

A többi nemzetek pontszámának ösz- szeszámllása folyamatban van.

madásba megy a Sabaria és a 13-ik per- ben Iglódi révén 3:1 arányban leállítja a végeredményt.

Debrecen: Bocskai—SK Russj (Ungvár) 3:0 (1:0). Nemzetközi mérkőzés.

Belgrád: Szombaton: Hungária—Beog- radski SK 3:3 (2:1).

Vasárnap: Hungária—Jugoszlavija 6:3 (2:1).

Zágráb: Szombaton: Gradjanski—Fe- rencváros 2:1 (0:0).

Vasárnap: Concordia—Ferencváros 2:2 (2:1). A Fradi góljait Kohut lőtte.

méter. — 400 méteres sík: 1. Zsitvai 50 mp. — Magasugrás: 1. Bodossy 183 cm.

— 110 méteres gát: 1. Kovács 15.4 mp. — 800 méteres sík: 1. Zsitvai 1 perc 57.8 mp. — Gerely: 1. Szepes 61.04 mp., — 500 méteres sík: 1. Kusocinski (lengyel) 15 perc 7.6 mp. 2. Hevele 15 perc 51.8 mp. — Diszkosz: 1. Madarász 45.69 m.

2. Donogán 45.50 méter — 4-szer 200 mé- ter staféta: 1. Magyarország 1 perc 29.8 mp. 2. Lengyelország 1 perc 30.9 mp.

Lengyel rekord.

léfutatták. 2. Hennisch (Brassó) 11.8 mp.

3. Beju (Bukares) 12 mp.

Súlydobás: 1. Buciuc (Bukarest) 12.73 m.

2. Kravatzki (Brassó) 11.90 m. 3. Herold (Brassó) 10.96 m.

Rudugrás: Csegezi 315 cm. 2. Klöckner 310 cm. 3. Draniceanu (Bukarest) 310 cm.

400 m. síkfutás: 1. Ruck (Brassó) 52.4 mp.

2. Cernoski (Bukarest) 52.4 mp. 3. Popovici (Bukarest) 55.6 mp.

Diszkosz: 1. Sfinci (Bukarest) 35.74 m. 2. Kravatzki (Brassó) 34.62 m. 3. Epure (Buka- rest) 34.44 m.

1500 m. síkfutás: 1. Manea (Bukarest) 4 p. 37.2 mp. 2. Lapusan (Bukarest) 4 p. 38.2 mp.

3. Orendi (Brassó) 4 p. 49 mp.

Magasugrás: 1. Arvay (Bukarest) 157 cm.

2. Orendi (Brassó). 3. Polmar (Bukarest) 152 cm.

4-szer 100 m. staféta: 1. Bukarest 47.2 mp.

Brassót hibás váltás miatt diszkvalifikáltak.

Végeredmény: 59:47 pontarány Bukarest javára.

A városközi atlétikai verseny az Olympia pályán folyt le, jó rendezésben.

A városközi küzdelmek lezajlása után ké- zilabdajátékot mutattak be, mely a labda- rugáshoz hasonló élelénkségénél fogva nagy tetszés váltott ki a közönségből.

Gyermekei

szívesen járnak iskolába?

Akár igen, akár nem, nem mehetnek iskolába, ha meghűlés kinozza őket. Az iskolában pedig nagyon könnyen be- tegszenek meg. Adjon velük ezérl min- den reggel néhány

Panflavin - pasztillát

Jóízűek és megvédik a fertőzéstől. Jobb a betegséget megelőzni, mint gyógyítani.

A magyar ligabajnok Ujpest vereséget szenvedett Kolozsváron

Universitatea—Ujpest 5:4 (3:3)

Kolozsvár, augusztus 31

Hatalmas érdeklődés előzte meg a ma- gyar ligabajnokság győztes csapatának, az Ujpestnek kolozsvári bemutatkozását. A mérkőzést megelőzőleg a budapesti sportsajtó már előkészítette a közvéle- ményt egy esetleges vereségre, amennyi- ben hangoztatta az Ujpest és még más két ugyancsak turázó vezető egyesület gyenge formáját.

Mindez azonban semmit sem von le a kolozsvári egyetemi csapat győzelmének jelentőségéből. A román válogatottban szereplő legjobb játékosok, Sepi és Sfera nélkül is nagyszerű győzelmet arattak a világmárkás Ujpest felett.

Az első gólok, melyek a magyar csa- pat hálójába hulltak, Huba kapusnak a lelkiismeretét terhelik. A csatárok közül csak Auer játéka elégitett ki. Sajnálatos volt, hogy a vendégcsapat fegyvermeztel- nül viselkedett a mezőnyön. Sokat rekla- máltak és ezáltal idegesítették a bírót, a ki ennek következtében követett is el hi- bákat. A játék lefolyása a következő volt

A 7-ik percben a kolozsváriak kiszök- nek és egy szabadrugásból hozzákerült labdát Surlas hálójába továbbítja. 1:0. Az Ujpest csak a 21-ik percben egyenlít: Auer szabadrugása visszapattan Steiner- hez, aki felső sarokba góloz. 1:1. A 28-ik

percben Surlas lövését Huba fogja, de kiejti. A résen álló Abrudán gólba küldi a labdát. A 37-ik percben P. Szabó kiszö- kik és védhető góllal ismét egyenlítéshez juttatja a vendégeket. Egy perc múlva a belső csatárok összjátékából Steiner gól- ban fejezi be az akciót. 3:2. az Ujpest ja- vára. A 42-ik percben szabadrugás az Uj- pest ellen. Huba kiüti a labdát, melyet Abrudán is a kapu elé talál. Kavarodás keletkezik, melyből Surlas eredménye- lő kapura. 3:3.

A második félidőben a vendégcsapat erős offenzívába kezd. Auer lövése kapu mellett süvit el, majd Szalay gyengén há- lóba helyezi a labdát. 4:3. A 13-ik per- ben Tabac lefut, de Dudás faultolja. A bíró 11-est ítél. Az Ujpest tiltakozik, eredménytelenül. Kreishoffer egyenlít 4:4. A 15-ik percben P. Szabót kiállítja a bíró felesleges miatt. A tíz emberre csonkult Ujpesttel szemben az egyetemi csapat frontba kerül. A 34-ik percben husz méterről Surlas nagy erővel lő, a labda belső felsőkapufáról a Huba kezé- be pattan. A bíró gólt ítél. Az Ujpest til- takozik és le akar vonulni, azonban a vezetők visszaparancsolják a játékoso- kat a mezőnyre. A továbbiakban már nem változik a gólarány: 5:4.

Az Ujpest csapata Ciurel Ilie bírónak tulajdonítja a vereséget. Ciurel valóban indiszponáltan bíraskodott.

BMTE—Buk. munkásválogatott 1:0 (0:0)

Brassó, augusztus 31.

A jubiláns brassói munkáscsapat megérde- melt győzelmet aratott a három fővárosi munkásgyletből összeválogatott együttes fe- lett. Löbl bíráskodott.

BMTE „oldboy”—Törékvás 4:2 (2:2). Bíró Gergely.

Brassói utcai csapatok eredményei:

Bástya—Óbrassói Turnverein 4:1 (3:1). Bástya komb.—Óbrassói Turnverein komb. 4:1 (3:1).

Szatmár:

SzSE—Tricolor (Nagybánya) 3:3 (2:1). Colping—Husos 2:0 (1:0) II. oszt. bajnoki.

Temesvár:

Ripensia—Gyapjuipar 12:2 (5:1).

Beszterce:

Gloria—Haggibor 4:0 (2:0).

Szászrégen:

Victoria—Unirea (Segesvár) 7:0 (5:0).

Nagykaroly:

Victoria—Maramures 4:1 (2:1).

Csikszereda:

C. S. C. (Csikszereda)—Z. A. C. (Zernest) 3:2 (1:1).

Máramarosziget:

Barkochba (Szatmár)—M. S. E. 1:0 (0:0). Nagy meglepetés!

Csáklány (Juli) nyerte az országos pentathlon bajnokságot

Brassó, augusztus 31.

A Bukarest—Brassó városközi mérkőzés keretén belül lezajlott az országos pentath- lon bajnokság is, melyen az ország vala- mennyi számításbajvő atlétája indult. Mint emlékeztet az elmúlt évben, Haydn kapi- tány, a kiváló beszercei atléta 3001 ponttal országos rekordot állított fel és nemzetközi viszonylatban is szép eredményt ért el. A tegnapi a múlt évi bajnok két versenyszám után visszalépett a további küzdelmekről. A pentathlon bajnokság eredményei a következ- zők:

1. Csáklány, Juli 2943.230 pont. 2. Hava- letz, A. A. C. 2906.895 pont. 3. Riess, T. A. C. 2851.900 pont. 4. Rosculeț S. S. U. E. F. 2785.295 pont. 5. Herold Stadiul Rom. 2554.770 pont.

† AZ UTE NEMZETKÖZI ATLÉTIKAI VERSENYE. Budapestről táviratozzák: Az UTE nemzetközi atlétikai versenyének főbb eredményei a következők: Súlydobás: Kiss 13.97 m. — 100 m. sík: Sugár 11 mp. — 800 m. sík: Székely 2 perc 00.4 mp. — Ge- rely: Szekrényessy 58.60 m. — 400 m. gát: Kertész 60 mp. — Távuigrás: Szabó 686 cm. — 1500 m. sík: Rigler 4. perc 15 mp. — Hár- masugrás: Fekete 13.68 m. — A belgrádi Novakovics a 100 m. síkfutásban nem került be a döntőbe.

Telefon 145

Redoute Mozzó

BRASSÓ

MA és a következő napokon, az óriási sikerrel bemutatott Mädy Christians, Franz Lederer és Alfred Abel együttesnek:

ASSZONYSORS

című világlágerc, mely páratlan finom feldolgozásu témájával meghódította Brassó város közönségét

Kiegészítő műsorban: SINAIA-I esküvő hangos felvételei. Gigli, a nagy olasz tenorista és Micky-Maus.

CSAK SZÁMOZOTT HELYEK. Elővétel és előjegyzések naponta d. e. 10 órától. Tökéletes beszélőgép.

Jön!

SZERELEM PARANCSSRA

Jön!

Helyzetkomikumok, pikantéria és szellemesség gazdagon felépített filmje.

A nagy FORD-KARAVÁN ma visszatér a Fővárosba!

Ma délután a nagy FORD-karaván visszaérkezik a fővárosba és az abban résztvevő kocsik a Calea Victoriei, a királyi palotával szemben, bemutatásra kerülnek.

Ezzel a nagy bemutató körút sikeresen véget ért.

A bemutató út alkalmával a karaván az országban 5000 kilométernél nagyobb utat tett meg. Az emberek ezreinek nyílt alkalmuk — sokaknak ezuttal először — megcsodálni a FORD személykocsik, teherautók és alvázak legújabb modelljét. A FORDSON mezőgazdasági traktor számára ez a körút eggyel több alkalom volt, fensőbbségét és teljesítőképességét a mezőgazdasági vontatásban igazolni. Minden FORD gyártmány megbízhatósága és a társaság felülmúlhatatlanul jó szervezete újra győzött. A tények bizonyítják, hogy a FORD gyártmányok Romániában éppen olyan jó hírnévnek örvendenek, mint a világ minden más országában.

Most kínálkozik a legjobb alkalom, hogy az Ön városában dolgozó FORD bizományost felkeresse és ingyenes próbabemutatást kérjen, amire az eladó a legnagyobb készséggel áll rendelkezésére.

Kérje a legközelebbi viszonteladótól, hogy magyarázza meg a FORD hitel feltételeit
FORD MOTOR COMPANY

Drasztikus jelenet lehetne Zola naturalista regényeiben

Dugott aranyat kerestek — meg- hökkenítő meztelenséget találtak

Lehullottak a lucskos bányászrongyok, amelyek alá már nem
telik fehérneműre az arany előkotróinak

Nagybánya, augusztus 31.

Talán nem is az események szüntelen egymásutánjától elszürkült ujságíró, hanem Zolának, vagy a naturalista irodalmi irányzat hasonló erejű reprezentánsának tolla volna méltó arra, hogy megírja ezt a kis epizódot az aranybányások életéből. Nem a színes és erőteljes stílusfordulatok kedvéért, hanem inkább azért, hogy a meztelen tények igazságából egy jótányi se sikkadjon el. — Hiszen az elnyomott néptömegek, kizsákmányolt osztályok számára minálunk már semmi egyéb sem maradt meg, csak éppen az igazság utópiája...

A veresvázi állami aranybányánál — néhány nappal ezelőtt — éppen munkásleváltást jelzett a bánya harangja. A tárnák mélyéből, ahol a jegesen süvöltő légáramlásban csillognak a sápadt fémek rejtő közetek, négyes-ötös csoportokban vándorogtak a főtárna kijáratához a mélység rabszolgái. A főtárna nyílásánál a napi munkából visszatérő bányászokat közrefogták a kincstár ellenőrző közegei s betarolták őket a bányairodába.

Hogy miért? Régi szokás ez az állami aranybányánál. A magas kincstár helytartói ugyanis jónak látják, hogy néha kissé a bányász körme alá nézzenek abból a szempontból, hogy vajjon odalenn a kincseket rejtő mélységben valamelyik elvetemült rabszolga nem rejtett-e el magánál egy-egy darab aranyérmét? Ami — a mai stabilizált pénzügyben is — megérhet testvérek között is 30—40 lej.

Szóval, heterelték a tárnák rabszolgáit a bányairodába, ahol az arany hivatásos Nick Carterjei megkezdették az ellenőrzést. Ilyenkor mindenki gyanús, aki a mélységből élve feljön az isten ugynevezett szabad ege alá. Minden bányásznak, lehet akár milyen becsületes és jámbor is az ábrázatja, le kell tennie a csafatokban lógó, szennyes és lucskos bányaruhát, le kell huznia a földalatti pocsoltyák iszapjától félig már elrothadt gummibocskort és anyaszült meztelenségre kell dideregni

néhány percig, amíg a kincstári közegek elvégzik a motozás dicső munkáját.

Ez alkalommal is minden a rideg kincstári előírások szerint játszódott le. Több száz aranybányász rongyai hullottak a bányairoda padlójára és kerültek vissza ismét az elcsigázott testekre.

Lopott aranyérmét egy morzsányit sem találtak. És mégis, a rabszolgaként kezelt aranybányászok arcán a szegénység megálázottság, a kincstári közegek pedig a restelkedés szégyenpirja terjengett az emberi méltóságot mindenképpen porig lealázó hivatalos aktus után.

Mert nemcsak aranyrögöket nem találtak a levetkőztetett bányamunkások ruhájában. A földrehullott condrák közt — bármilyen hihetetlenül is hangzik — másfajta rongyokat is alig találtak a kincstár emberei. Fel kell jegyeznünk a sivár jelenkor és bizonytalan kilátásokkal kecsegtető jövőendő számára, hogy a megmozgott bányamunkások százainak testén a foltos, rongyos bányaruha alatt nem volt fehérnemű. Sem ing, sem alsónadrág.

Ezerkilencszázharmincegyet írunk az Ur születése után...

Béke, konszolidáció és demokrácia uralkodik e földön...

Olyan béke, olyan konszolidáció és olyan demokrácia, amelynek áldásaképpen dolgozó emberek százainak a testéről lefoszlott a tárnák mélyén süvöltő jéghideg szélben igazán nélkülözhetetlen fehérnemű is. Amit nem lehet nagyhangú jelszavakból, miniszteri frázisokból és kortesisgerekéből ujrászöni és megvarrni...

Van-e ebben az országban gazdasági szakzsene, ott a piros bársonyszékek körül, aki meg tudná határozni, hogy milyen fokozata ez már a dolgozó tömegek pauperizációjának?

De addig is, amíg a honmentő bölcsek közül valamelyik kívágná a bölcs meghatózást, térjünk csak vissza az események és a tények meztelenségre levetkőztetett bányászaihoz és igazságaihoz.

Az egyik tekintélyes bányamunkás keserű gunnyal jegyezte meg a sikertelen motozás után:

— Most legalább megláthatták, hogy még gatyánk sincsen... A kerületi igazgatónak pedig 28.000 lej a havi fizetése és még külön százalékot is kap.

Egy másik bányász csak ennyit dörmögött:

— Az irodából 72 kilogramm aranypor tűnt el. Az persze nem került meg! Miniket pedig grammok miatt is levetkőztettek.

Ez a halk dörmögés egyébként méla akkordja a romániai közélet sok ferde

tényének.

A törvény legridegebb utasításai szerint vadászunk kis bűnösökre, nagy apparátust mozgósítunk grammok megmen- tésére. És a kilogrammok és métermázsák eltulajdonítói békésen sétálnak és tesznek kéjutazást egzotikus államok pálmái alatt...

A fénynek és árnyéknak ezt az infernális ellentétét vajjon érzik-e odalenn Bukarestben, azok, akikről nemcsak az állam tud, hanem szegény aranybányászok inge és alsónadrágja is egyaránt függ...

Tizenhárom milliárd- dal lesz állítják a jövő évi költségvetést

Terv az adók, vámok és a monopoltaxák leszállításáról. A mostani
38 milliárdos budgettel szemben 25 milliárd lesz a jövő évi
költségvetés, ha hinni lehet a kósza híreknek

Bukarest, augusztus 31.

A pénzügyminiszteriumban teljes erővel folyik a jövőévi állami költségvetés összeállításának munkálatai.

A pénzügyminiszter el van határozva arra, hogy olyan erőszkos műveletet hajtsa végre az új költségvetésben, amelyen mindenképpen biztosítja a jövő évre az államháztartás deficitmentességét.

Ezt Argetoianu pénzügyminiszter úgy akarja elérni, hogy egyrészt erősen csökkentse a kiadási tételeket, másrészt viszont csakis azokat a bevételeket irányozza elő, amelyeknek az inkasszója feltétlenül biztosított. Hogy milyen irányban fogják keresztülvinni a költségmegtakarításokat, azt egyelőre nem lehet tudni, de annyi már is bizonyosra vehető, hogy

a jövőévi költségvetés összege, mintegy 13 milliárddal lesz kisebb, mint a mostani, vagyis a mostani 38 milliárdos budgettel szemben az államnak 25 milliárdos költségvetése lesz.

A költségvetési bizottságok eddigi tárgyalásairól nem adtak még ki lényegbevágó jelentést, mert Argetoianu pénzügyminiszter még mindig Szinájában tartózkodik. A miniszter a napokban végleg

vissza jön a fővárosba és akkor minden biztonnyal

tájékoztatni fogja a közvéleményt arról, hogy hol, milyen tételeknél fogják a költségvetés egyharmadát kitevő taxaköltségeket keresztülvinni.

A költségvetési bizottság tagjainak egyrésze többek között azon a véleményen vannak, hogy

az adók nivóját le kell szállítani a teherbírási színvonalára

és főleg ezen a téren csökkentse a költségvetési előirányzat a bevételeket. Ugyancsak a budgettel kapcsolatosan revízió alá kell venni a behozatali vámokat is azoknál a cikkeknél, amelyekből tömegesen fogyaszt a belföld, hogy a megélhetési nivóját olcsóbbá tegye a kormány. Le kell szállítani továbbá a kivitel taxáit is, hogy az ipar külföldi tevékenysége megjavuljon, ezenkívül a monopol-taxákat kell csökkenteni még, mert a tisztiselői fizetéseket is csak abban az esetben lehet leszállítani, ha a megélhetés az árak csökkenése folytán olcsóbbá válik.

Az ország közvéleménye minden esetre reméli, hogy a költségvetés ezuttal tényleg nem fogja meghaladni az ország teherbíróképességét.

A szeszmonopólium törvénytervezete

IV.

(BEFEJEZŐ RÉSZ).

V. szakasz.

A GYÜMÖLCSNEMŰEK IPAROSÍTÁSÁNAK MÓDOZATAI

A 105-től 110-ig terjedő paragrafusok azokról a módzatokról intézkednek, amelyeknek alapján a gyümölcsneműk iparosítását meg fogják valósítani. A gyümölcstermelés iparosítására szánt alapot, (amely az előbbi paragrafusok szerint 100 millió lej lesz), a Központi Szövetkezeti Bank fogja kezelni különböző komissziók ellenőrzése mellett.

A törvény életbeléptetése után gyümölcsültetvényeket csak a nemestett fajtákból szabad eszközölni és a legfelsőbb iparosítási hivatal jóváhagyásával.

Ezzel emelni kívánják a gyümölcstermelés minőségét. A termelés tökéletesítésére közseg-nyeként és megvényként szövetkezeti alosztályokat fognak létesíteni, speciálisan erre a célra szolgáló szabályzat szerint, a Központi Kiviteli Hivatal és az állami Szövetkezetek egítése és felügyelete alatt. Ezenkívül különböző technikai bizottságok fognak alakulni az iparosítási program kidolgozására és annak keresztylvitelére.

A törvény hatodik szakasza a bírságokat írja elő. A törvény ellen vétőket 150—200 ezer lejrel sújtja a tervezet, egyes esetekben pedig a jogok megfosztását is előírja. A bírságok bevételeinek felhasználásáról a tervezet a következőképpen intézkedik:

131. paragrafus. A büntetésekből, valamint az elkobzott termények eladásából inkasszált összegeket a következőképpen fogják elosztani:

a) Az ipari és borszesz-kihágásoknál bevételezett összegek 50 százalékát a feljelentők, a bizonyítók és a kihágás megállapítóit kapják, 50 százalékát a fináncgárda fenntartására szükséges alapra, valamint a monopóliumhoz tartozó tisztviselők segélyezésére, 20 százalékát pedig a monopólium költségvetésére kell fordítani.

b) A cukor és általában más gyümölcspárlatoknál tapasztalt visszaéléseknél: 50 százalékot a feljelentők, a megállapítók és a bizonyítók, 20 százalékot a közseg és az iskolák, ahol a visszaélés előfordul, 10 százalékot pedig az illető közseg templomja kapja. Abban az esetben, ha az igazságügyi szolgálatok felelőssége folytán megsemmisült a kihágási jegyzőkönyveket, az elkobzott árukat, vagy az árlejtési jegyzőkönyv által megállapított értéket ennek megfelelő 20 százalékos évi kamatozással köteles a monopólium az érdekelt félnek megtéríteni. A kamatozási idő a foglalás napjától a bírósági döntés kimondásáig számítható.

VII. szakasz.

BEFEJEZŐ INTÉZKEDÉSEK

132. paragrafus. Semmiféle olyan helyi vagy speciális illetéket nem szabad bevezetni, amely a törvény által meghatározott monopóliumi árakat emelné.

133. paragrafus. Az ipari és borszeszt, valamint az ezekből származó egyéb monopóliumterményeket harmadik személyek nem hajthatják bíróság végre, csak az azok el-

adásából származó bevételeket foglalhatják le.

134. paragrafus. Az állami monopóliumhoz tartozó gyárak, vagy olyan ipari intézmények, amelyek a monopólium szolgálatában állanak, mentesítve vannak minden állami, községi és egyéb adóterhek alól. Használóképpen teljesen adómentesek a monopólium kihasználására szolgáló egyéb gépek és berendezések.

135. paragrafus. A monopólium követeléseinek behajtását szabályozza. A behajtás ugyan úgy történik, mint a többi állami és adókövetelések behajtása.

136. paragrafus. Bünteti a monopólium által alkalmazott plombák megváltoztatását.

137. paragrafus. A monopóliumnak kizárólagossági joga van elkobzott, vagy árlejtés alá bocsátott szesz megvásárolni.

138. és 139. paragrafusok szelint cukor és szilvapárlatokat csak olyan vidékeken lehet majd készíteni, amelyek a földmívelésügyi miniszter által speciális szilvatermelő vidékeknek van elismerve.

140. paragrafus. A törvénytervezetben előforduló kifejezéseket tisztázza. Így mindenütt, ahol egyszerűen csak a „szesz” kifejezést használja, ott ipari szesz értendő, míg a másik fajta szesznel pontosan meg-

tározza, hogy „borszesz”. A monopólium adminisztrációja (Administratia Monopolului) és a Monopóli Igazgatósága (Directia Monopolului) elnevezések alatt a szesz és a destillált szesztermékek monopóliuma értendő. Kihágások megtorlásánál használt „monopóli ár” alatt a törvénytervezet a foglalás napján érvényben levő árnívót érti.

141. paragrafus. Az a gyümölcstermelő, aki valamely ipar üzére nagymennyiségű gyümölcsöt vásárol másoktól, engedélyt kaphat gyümölcspárlatok készítésére is.

142. paragrafus. A monopóliumnak jogában áll bármilyen vidéken összevásárolni a szilvatermést, vagy bármely más gyümölcstermést és azt olyképpen használhatja fel, ahogy éppen akarja. A bevásárlási árakat a 60. paragrafusban megjelölt bizottság fogja megállapítani.

143. paragrafus. Ha érdekei úgy kívánják, a monopóliumnak jogában áll egyes vidékeken betiltani a gyümölcspárlást, a betiltási rendelet kiadása előtt legkevesebb husz nappal köteles erről értesíteni a gyümölcspárlókat falragaszok és kidoboltatás útján. Ilyen esetekben a monopólium köteles kártérítést fizetni a termelőknek azon nyereség összeg erejéig, ami a párlás útján jutott volna nekik tekintetbe véve az egyéni termelést, az ebből elnyerhető pálinkamennyiséget, továbbá azt az összeget, amit a termelés eladásából kapott volna az eladó a betiltás alkalmával életbenlevő árak alapján. A kártérítési összegből levonandó azon érték, amit a megmaradt gyümölcs eladásából kapnak a termelők. A jövedelmet a 60. paragrafusban megjelölt komisszió fogja megállapítani.

144. paragrafus intézkedése szerint a monopóliumtermékeknek a gyárból való elszál-

Ami mindig kísért:

Lesz, vagy nem lesz cukor monopólium?

Argetoianu megbízásából megbeszélésre hívták össze a cukorgyárosokat Bukarestbe

Bukarest, augusztus 31.

Évek óta szinte állandóan napirenden van a cukor monopólium kérdése. Hónapokkal ezelőtt, a Mironescu-kormány idején, Manolescu volt ipariügyi miniszter heteken keresztül kacérkodott a cukor monopólium bevezetésének ügyével, aztán a kérdés lekerült a napirendről. — Legutóbb a szeszmonopóliummal együtt kezdtek lánsszítani a cukor monopóliumot, de aztán, amikor a szeszmonopólium törvénytervezetét kiadták a sajtónak, közölték, hogy a cukor monopólium megvalósítására egyelőre nem fog sor kerülni.

Ezzel szemben ma a következő értesüléseket szereztük be:

Argetoianu pénzügyminiszter megbízta Davilla kémiai professzort azzal, hogy tanulmányozza a cukor monopóliázás kérdését és, hogy készítse el az erre vonatkozó törvényjavaslatot. A professzor felhatalmazást kapott arra is, hogy az érdekelt gyárosokkal a tárgyalásokat megkezdje. Davilla professzor mára Bukarestbe kérette az összes cukorgyárosokat, akik a cukorközpont helyiségében fognak találkozni és a megbeszéléseket folytatni.

A tárgyalások előreláthatólag több napig fognak tartani.

Törvénytervezet van már, de hol a pénz?

Két milliárd kell a szeszmonopólium bevezetéséhez

Minthogy az államnak nincsen pénze, csak küllöldi tőkével lehet megoldani a szeszmonopóliázást

Bukarest, augusztus 31

A B. L. napok óta folytatásokban közli Argetoianu pénzügyminiszter törvénytervezetét a szeszmonopólium bevezetésére. A tervezettel kapcsolatosan eddig már több szakszerű vélemény hangzott el amelyek, ha részleteikben el is térnek egymástól, egyben megegyeznek: a szeszmonopóliumot az állam csak küllöldi tőke segítségével tudja megvalósítani.

A monopóliumhoz hozzávetőleges számítások szerint minimálisan két milliárd lejre van szükség,

egyrészt mert az államnak át kell vennie egyes szeszgyárakat és azok berendezéseit, be kell szereznie a szeszgyártáshoz szükséges nyersanyagot, ezenkívül szeszhitelt is kell a monopolnak nyújtania.

Az állam a szükséges két milliárdot képtelen a mai viszonyok között előteremteni, nem beszélve arról, hogy a monopol egy olyan hatalmas szervezetet igényel, amelynek kiépítése ugyancsak sok pénzbe kerül.

Amint értesülünk, Argetoianu úgy szeretné megoldani a kérdést, hogy vagy egy speciális kölcsönt szerez küllöldön kimondottan a monopol céljára, vagy pedig

a szeszmonopóliumot egy küllöldi tőke-érdekeltségnek adná ki bérbe, természetesen ha erre megfelelő ajánlat érkezik be.

Egyelőre tehát meg van a tervezet a monopolizálásra, de nincs meg hozzá a szükséges tőke.

Szeptember 15-én lép életbe a román — lengyel árutarifa

Bukarest, augusztus 31

Az új román-lengyel árutarifa, amelynek eredetileg szeptember 1-én kellett volna életbelépnie, a CFR jelentése szerint, technikai okok miatt csak szeptember 15-én lép életbe.

litását és azoknak forgalmát egy külön szabályzat fogja meghatározni. Mindazon szállítmányokat, amelyek a hivatalos formalitások nélkül fognak végezteni, elkobozzák és a tulajdonosokat 1000—5000 lejig terjedő pénzbüntetéssel sújtják.

145. paragrafus. A monopóliumhoz tartozó tisztviselők, akik a visszaélésekben bűnrészesek lesznek, 3 hónaptól két évig terjedő fogházbüntetéssel fognak sújtatni.

146. paragrafus. A szesz és a szesztermékek monopólium útján való kihasználása történhetik úgy közvetlenül az állam által, mint a küllöldi tőke segítségével. A kihasználás azonban koncesszió útján is történhetik. Abban az esetben, ha a monopólium kihasználása küllöldi tőke segítségével, vagy pedig koncesszió útján történik, az állam a koncesszió időtartamára nem létesíthet semmiféle olyan monopóli, vagy más szerződést, amely a jelen monopólium bevételeit és hasznát bármilyen mértékben is csökkentené.

A VII. szakasz két paragrafushól áll. Az egyik szerint a jelen törvény alkalmazását részlegesen, fokozatosan és területenként a törvényt életbeléptető királyi dekrétum fogja szabályozni és meghatározni.

A jelen törvénnyel ellentétes összes intézkedések a törvény életbeléptetésével hatályukat veszítik.

A szabályzat összeállításáig a pénzügyminiszter, e törvény alapján megfelelő intézkedésekkel fogja irányítani a törvény alkalmazását azzal a joggal, hogy ezeket az intézkedéseket a monopólium érdekeinek megfelelően szükség esetén megváltoztassa.

★

Befejeztük a szeszmonopólium törvénytervezetének ismeretét. A B. L. készséggel helyet ad minden olyan szakszerű hozzászólásnak, kritikának, amely a törvénytervezet egyes rendelkezéseire vonatkozik.

A három legnagyobb petroleumvállalat fúziójából:

Nagy petroleumtröszt készül Romániában

Bukarest, augusztus 31

Az a tultermelés és tulkinálat, amely a petroleum világpiacán egyre jobban lerombolta a petroleumtermékek árait, erősen próbára tette a romániai petroleumvállalatok rentabilitását is. Legutóbb Vasilescu-Carpen ipariügyi miniszter nyilatkozott arról, hogy

a petroleumtermelést és kivittelt feltétlenül racionalizálni kell, mert különben ez a gabona után legfontosabb kiviteli terményünk elveszti azt a nagy jelentőséget, amelyet az ország nemzetgazdaságában eddig betöltött.

Ugy látszik, hogy a racionalizálás programjához az első lépés az, hogy a három legnagyobb román petroleumvállalat az I. R. D. P., a Creditul Minier és a Petrolul Romanesc fuzionálnak. Ezeknél a vállalatoknál ugyanis az államnak magának is van, mintegy 30 százalékos érdekeltsége és ennek tudható be, hogy a fúziótárgyalások rövid idő alatt annyira jutottak, hogy

a fúziót már a közeljövőben keresztül lehet vinni.

Ha a fúzió valóban megtörténik, úgy Közép-európa legnagyobb petroleumtrösztje jött létre, amely döntően befolyásolhatja esetleg az egyes piacok kialakulását. A fuzionált petroleumvállalatok alaptőkéje és tartalékalapjai meg fogják közelíteni a két milliárd lejt. Romániában ezt megközelítő nagy fúziót csak a Petroşeny-Lupény bányatársaságok egyesülése hozott létre.

Tőzsde

1931 augusztus 31.

Zürich (nyitás): Berlin 121.90, Amszterdam 207.10, Newyork 515 és háromnyolcad, London 2496.50, Páris 2014, Milánó 2687.50, Prága 1521, Budapest 9002.50, Belgrád 905.50, Bukarest 506, Varsó 5753, Bécs 7220.

Rekvirálják és militarizálják a sztrájkoló péküzemeket és malmokat

Megjelent a minisztertanács drákói szigorúságu határozata

Bukarest, augusztus 31. A pékeknek a kenyérbélyeg miatti zúgolódásával kapcsolatban a legutóbbi minisztertanács drákói szigorúságu, rendkívüli határozatot hozott, amelyet most közzétett a hivatalos lap 201-ik száma.

Eszerint a kormány felhatalmazta a hadügyminiszteriumot, hogy abban az esetben, ha a pékek sztrájkba lépnek, a megyeszékhelyek lakossága számára szükséges kenyérmennyiséget a katonai hatóságok olyképpen állítsák elő, hogy rekvirálják a pékműhelyeket, sőt szükség esetén a malmokat is egész személyzetükkel együtt, továbbá a szükséges buza- és lisztmennyiséget, valamint a megkívánt szállítási eszközöket is.

Ezek a rekvirálások azokban a helységeken, amelyeket a belügyminiszterium a hadügyminiszteriummal egyetértésben kijelöl, a rekvirálási törvény vonatkozó

intézkedései alapján történnek. Minden ilyen nemü rekvirálást és munkaszolgáltatást ugyancsak a rekvirálási törvénynek megfelelően fognak kártalanítani.

A minisztertanács határozat feljogosítja még a hadügyminiszteriumot, hogy katonai szolgálattételre hívja be mind azokat a katonaköteles egyéneket, akik a rekvirálásra kerülő pékműhelyekben dolgoznak.

Ez a rendelkezés azt jelenti, hogy a pékműhelyek munkásait sztrájk esetén militarizálni fogják.

Tekintettel arra, hogy Pitesti városban, amely nem megyeszékhely, elsőnek fenyegetett péksztrájk, a rendelet külön is felhatalmazta a hadügyminiszteriumot, hogy kényszerbérlet formájában rekvirálja el az összes ottani pékműhelyeket.

Ebből kitetszik, hogy az esetleges péksztrájkok valósággal ostromállapotot vonnának maguk után.

Megalakítják Keleteurópa legnagyobb ipari koncernjét

Bukarest, augusztus 29. Nagyszabású fúziós tárgyalások vannak folyamatban az ipar- és kereskedelmi minisztériumban.

A tárgyalások a három nagy petroleum-vállalat, a „Creditul Minier”, az R. D. P. és „Petrolul Romanesc” egyesítésére irányulnak.

Ezek a vállalatok külön-külön egy-egy milliárdon felüli státussal rendelkeznek és így, fúziójuk révén, Keleteurópa leg hatalmasabb ipari koncernje jönne létre.

Újabb rendelet az italmérési engedélyekről

Pontosan fizetni kell az illetéket, különben bevonják az engedélyt

Bukarest, augusztus 31.

Megírtuk, hogy a pénzügyminiszterium körrendeletet küldött szét a pénzügyigazgatóságokhoz, amelyben utmutatást adott arra, hogy új italmérési engedélyek kérésénél, mielőtt az aktákat a pénzügyigazgatóság a miniszteriumhoz felterjeszti, állapítsa meg, hogy a kérések indokoltak-e, és hogy a kérésekhez betérjesztették-e a szükséges okiratokat és csak ha ezek rendben vannak, továbbítsa a kéréseket a miniszteriumhoz.

Az italmérési engedélyekkel kapcsolatosan ma újabb körlevél ment a pénzügyigazgatóságokhoz, amelyben a miniszterium az alábbiakat közli:

A szesz törvény lehetővé teszi, hogy a pénzügyminiszterium a polgármesteri hi-

vatal, vagy megyei prefektus előterjesztésére, városokban engedélyt adjon ki arra, hogy egyes helyeken 12 óra után is szeszitalokat árussítsanak. Ilyen engedélyt kaphatnak városokban a kerthelyiségek, viszont 9 órán túl való szeszital árusításra az I. és II. osztályú éttermek, ezenkívül klubok stb.

A körrendelet ezután felhívja az adminisztrációkat figyelmét arra, hogy a legpontosabban inkasszálják be az italmérési engedélyek taxáját és senkinek haladékat ne adjanak. Azok, akik az engedélyre kivetett taxát megfizették, adag, amíg a miniszterium erre vonatkozó döntése meg nem érkezik, a kivetett taxát kötelesek fizetni. Azoktól, akik az engedély taxáját nem fizetik pontosan, azonnal be kell vonni az engedélyt.

Szeptember 3-án nyílik meg a marosvásárhelyi mezőgazdasági kiállítás

Marosvásárhely, augusztus 31.

Közel teljes egy évi, gondos és körültekintő előkészítés után szeptember 3-án végre megnyithatja kapuit az Erdélyi Gazdasági Egyület és a Marosvásárhelyi Földműves Szövetség által rendezett mezőgazdasági, ipari és kisállatkiállítás. A marosvásárhelyi állomás közelében, közel hat hold területen, 4 hatalmas csarnokban helyezik el a kiállítás gazdag anyagát, amely a mostoha viszonyok között is méltó bizonyítéka lesz az erdélyi mezőgazdaságnak, iparnak és állattenyésztésnek.

A kiállítás szeptember 3-án délelőtt 10 órakor nyílik meg s ekkor osztják ki a Marosvásárhelyi Földműves Szövetség diszközgyűlésén a kiállítók kitüntetését és jutalomdíjait. A kiállítás szeptember 6-án zárul s közben minden nap „ismeretterjesztő gazdasági és ipari előadások, hangversenyek, mozielőadások és sportversenyek” szórakoztatják a közönséget.

A CFR vonalain, valamint a Segesvár-marosvásárhelyi autóbusszjáraton a kiállításra utazók 50 százalékos menetdíj-kedvezményt élveznek.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7-50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej. 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

BERBEADÓ Marosvásárhelyen, október elsejére a jó hírű Domokos-szálloda, étterem és szálló udvar. Ertekezni a tulajdonosnál, Tg.-Mures. 14514

Hullámos papagályok kaphatók minden színben, tenyésztőpáronként. Főérkezés garantálva. Piszika fajpapagálytenyésztőtelep Temesvár. 14524

Eladó 50 család méh, olcsón, országos méretű kaptárban. Csiktaploca, Gegő Domokosnál. 14580

ERDŐ 32 hold tölgy és 12 hold bükk, talajjal együtt jutányosan eladó. Joós Imre, Sepsiszentgyörgy. 14577

SINEK, iparvasuti 5 kgr.-os. Olcsó. Azonnal elszállítható. Megkeresések: Kornis Zsigmond, Arad. 14574

Allást nyer

Molnári állást nyer szakképzett, szorgalmas molnár az összes őrlési rendszerek ismerete megkívántatik. Megállapodás szerint részre, később bérbe veheti a malmot. Cím: Sándor-malom, Baraolt, Treischaune. 14545

Egy tanuló fizetéssel felvétetik Schütz V. fia dívatáruüzletében, Brassó. 14535

Gyógyszertárba okleveles kisegítőt, esetleg bérlet szeptember elsejére keresek. Ajánlkozás sürgőnyleg Plăeşii de Jos. Jud. Ciuc. Kovátsné. 14581

BERUHME Ausländische Fabrik sucht in Comitete: Cluj, Simes, Sălaj, Măramures, Satu-Mare Vertretern zwecks samlungen von Bestellungen bei Privat-Kunden in Damen Confection. Offerte an Gábor Indig, Oradea, Poincare 7. 14592

Lakás

BUDAPESTEN lateiner uric család elvállal teljes ellátására középiskolai tanulót. Külön-szoba, zongora, gondos felügyelet, kitűnő ellátás. Budapest, V. Géza u. 1. Adler. 14575

Iskolásfiu teljes ellátással felvétetik Propper, Brassó, Hirschler-uca 28. emelet. 14559

2 Studenten oder Studierende finden Aufnahme bei vornehmer Familie mit ganzer Verpflegung, Badezimmer und Klavierbenützung. Adresse: Wien, VI. Hirschengasse 13. bei Frau Charlotte Rosenberg. 14523

Nagyszébenben iskolás leányok családi otthon teljes ellátással zongora és fürdőszoba használatával mérsékelt áron kaphatnak. Jakab Lajos, Sibiu, Str. Friedenfels 56. 14547

Vegyes

MAGANKÖLCSONT keresek millióig, tehermentes városi ingatlanra. Fix bérjövdelemmel törlesztve. Ajánlatot „Hosszabb lejárat” jelígre a brassói kiadóba kérek. 14489

Fényképész, törekvő, fiatal segédnek, teljes ellátással csekély zsebpénzzel állást keresek. Szíves értesítést „18 éves” jelígre a brassói kiadóba kérek. 14578

Társulnék komolyabb egyedülálló nővel, ki elsőrendű konyhát vezetni tud. „Kifőzés” jelígre a brassói kiadóba. 14576

Hires szerelmesek könyvei, gazdagon illusztrálva, kötetenként 50 lej. Boccaccio 100 elbeszélése, Casanova emlékiratai, Don Juan a szerelem fejedelmének emlékiratai, Faublas lovag szerelmi kalandjai, Hep-tameron 70 szerelmi történet, Pompadour márkiné kalandjai, Don Juan intim kalandjai, Mantegazza, A szerelem éltetése. Vidékre portó 10 lej. Megrendelhetők a Brassói Lapok könyvosztályától.

Sz. 177—1931.

PÁLYAZATI HIRDETÉS a kiskapusi ág. h. ev. egyház egytanerős magyar tannyelvű iskolájának az 1931—32. tanévre az ig. tanítói állás ideiglenes minőségben való betöltésére.

Javadalom: Havi 2500 lej készpénzben és egy szobából álló lakás fűtéssel és világítással.

Jelentkezni azonnal lehet és az állás azonnal elfoglalható.

Jelentkezhetnek protestáns vallású tanítónokok is.

Kiskapus—Copsa Mică. (Jud. Târnava Mare.

Ag. h. ev. presbyterium.

Románia

PREFECTURA JUDETULUI BRASOV
Serviciul Financiar si Contabilitatea
6644—1931.

ARVERESI HIRDETME NY
Brassóvármegye prefekturája, a nyilvános számvevősről szóló törvény 88—110 paragrafusai alapján 1931. szeptember hó 16-án, d. e. 9—11 óra között, a prefekturaépület 42. sz. szobájában (II. emelet), másodszeri nyilvános árverést tart, a prefektura épületében levő következő üzlethelyiség bérbeadása tárgyában:

Földszinti üzlethelyiség a Mihály Nagy-vajda (volt Kolostor-utca) felőli oldalon, 3 évi időtartamra, azaz 1931. okt. 1-től, 1934. szept. 30-ig.

A költségvetés megtekinthető naponként a hivatalos órák alatt a prefekturánál.

Prefekt. Szolgálati főnök.

Egészségügyi műszaki vállalat

Fürdőszoba, központi fűtés szellőzőberendezések. Vízvezetési és csatornázási munkálatok, szakmérnöki tervezés és vezetés mellett

KERTÉSZ HENRIK BRASSÓ.

Műszaki könyvekben,

nyelvtanokban, szótárakban állandó nagyraktár a Brassói Lapok Könyvosztályában. Kérje díjtalan árlégyzékeinket.

B. L. Kocsis Béla

Felelősszerkesztő:

ABRASSOI LAPOK nyomdavállalatának kiadása és rotációs nyomása, Brassóban.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félévre 600, évente 1200 lej. Magyarországra negyedévre 14, félévre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420, félévre 820, évente 1600 lej.

Fiókkiadóhivatal és szerkesztőség Hunyad- és Alsófehérvármegye részére: Déva, Str. Ioan Creanga 2. Telefon 17. (Balogh Géza)

MEGBIZOTTAK. Arad: Piața Impăratul Traian 1. (Halmágyi Pál) — Bukarest: Dán Dániel Gerő Sándor és Kohn Jenő. — Déa: Str. S. Barnușii 10. (Oszlán Kálmán) — Kolozsvár: Str. Dubalarilor 7. (volt Timár-utca) (Neumann Ignác). — Marosvásárhely: Benjámín Árpád. Str. Bererie 1. (Sörház-u.) — Marostordamegye: Szabó Jenő. Cime: Marosvásárhely, Strada Reghinului. 10. — Nagyszében: Strada Turului 13. (Szigetváry László) — Nagyváradi: Str. Nic. Jigă 32 (Szabó Gyula). — Szilágysomlyó: (Helferlin Ernő) — Temesvár: Gyárúros, Tigris-utca 4. (Halmágyi Pál). — Torda: Str. Regele Ferdinand 25. (Dénes József.)

Központi szervezők, pénzfelvételei jogosultsággal: Bartha Géza, Dán Mózes.

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk.

Urileányok és asszonyok

Női ruha varrást, szabást és iparművészetet tökéletesen megtanulhatnak, úgy magánhasználatra, mint iparüzés céljaira a varroiskolában. — Külön szabásati tanfolyamok. — Kezdődik szept. 1-én. BRASSÓ, SZENT-JANOS-UTCA 5.

A Brassói Lapok páratlanul olcsó kotta-vásárja

Küldjön be 20 lej
Küldünk 10 tánc-kottát
vagy magyar nótát.
Kizárólag új példányokat.

ROMÁNUL TANULÓKNAK

vagy fordítással foglalkozóknak

ajánljuk az alábbi műveket:

Dr. Dávid-féle román nyelvtan és gyakorló-könyv tízre 80, kötve 100 lej.

Dr. Cheresiesiu-Dérl: 100 újságclikk alapján románul. Rendkívül praktikus kézikönyv, a román nyelvnek magánuton való tökéletes elsajátítására, 12 füzetben, tokban 250 lej.

Dr. Dávid-féle román-magyar és magyar-román szótár. A két részt együtt, egész vászonkötésben 180 lej. — Liliput mellényzsebkönyv, a két részt együtt, tokban 60 lej.

Dr. Cheresiesiu-féle nagy kézi szótár, Valentin-féle nyelvtannal, 4 kötetben egész vászonkötésben 495 lej.

Póstai megrendeléseket is azonnal elintézt a

Brassói Lapok Könyvosztálya

Páratlan olcsóság magyar könyvekben!

(Világhírű könyvek olcsó propaganda kiadása.)

Szabó Dezső: Az elsodort falu (3 kötet)	L. 130	Maurice Paleologue: A cár országa	L. 130
Makkai Sándor: Ordógszekér (2 k.)	85	Stefan Zweig: Amok (2 kötet)	85
Móra Ferenc: Ének a buzamezőkről (2 kötet)	85	Thomas Mann: A Buddenbrook-ház (3 kötet)	130
Markovics Rodion: Szibériai garnizon (2 kötet)	85	Thomas Mann: A varázshegu (4 kötet)	210

Legalább két mű megrendelése esetén portómentes szállítás!

Brassói Lapok Könyvosztálya